

Ekonomiutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ett övervakningssystem för bank- och betalkonton och till vissa lagar som har samband med den

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ett övervakningssystem för bank- och betalkonton och till vissa lagar som har samband med den (RP 167/2018 rd): Ärendet har remitterats till ekonomiutskottet för betänkande och till grundlagsutskottet för utlåtande.

Utlåtande

Utlåtande har lämnats av

- grundlagsutskottet GrUU 48/2018 rd

Sakkunniga

Utskottet har hört

- lagstiftningsråd, enhetschef Armi Taipale, finansministeriet
- statsåklagare Ritva Sahavirta, Riksåklagarämbetet
- ledande digitaliseringsexpert Hanna Heiskanen, Finansinspektionen
- överinspektör Anu Jaakkola, centralkriminalpolisen
- specialsakkunnig Taito von Konow, Skatteförvaltningen
- Chief Compliance Officer Joonas Ilmasti, LocalBitcoins Oy
- expert Santeri Suominen, Finlands näringsliv rf
- direktör Risto Karhunen, Finanssiala ry
- styrelseledamot Anu Honkalinna, Fintech Finland ry
- jurist Kristiina Sare, Finlands Advokatförbund.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- inrikesministeriet
- Finlands Bank
- Riksfogdeämbetet
- Regionförvaltningsverket i Södra Finland
- Tullen
- Folkpensionsanstalten
- Blockchain -forum ry
- FINE Försäkrings- och finansrådgivningen

Betänkande EkUB 43/2018 rd

- Centralhandelskammaren
- Företagarna i Finland rf.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslår regeringen att det stiftas en ny lag om ett övervakningssystem för bank- och betalkonton och en lag om tillhandahållare av virtuella valutor. Vidare föreslås det att lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism, lagen om Finansinspektionen, lagen om Finansinspektionens tillsynsavgift och lagen om centralen för utredning av penningtvätt ändras. De föreslagna ändringarna syftar i huvudsak till att genomföra Europaparlamentets och rådets direktiv om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism.

I propositionen föreslår regeringen att det stiftas en lag om ett övervakningssystem för bank- och betalkonton som består av ett datasöksystem och ett register. Syftet med lagen är att främja myndigheternas elektroniska tillgång till information om bank- och betalkonton. Tullen är personuppgiftsansvarig för registret över bank- och betalkonton.

Vidare föreslås det att tillhandahållare av virtuella valutor ska vara skyldiga att registrera sig i det register som förs av Finansinspektionen. Lagen innehåller också bestämmelser om avregistrering och om andra villkor som ställs på verksamhet som innefattar virtuella valutor, såsom skydd av kundmedel. Tillhandahållare av virtuella valutor anses utgöra sådana andra finansmarknadsaktörer som avses i lagen om Finansinspektionen, och de ska betala en tillsynsavgift.

Tillämpningsområdet för lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism utvidgas till att omfatta bland annat tillhandahållare av virtuella valutor. Det föreslås att bestämmelserna om kundkontroll preciseras, särskilt när det gäller undantag i samband med elektroniska pengar och skärpta åtgärder för kundkontroll i fråga om stater utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Om den rapporteringsskyldiga, tillsynsmyndigheten eller advokatföreningen upptäcker brister eller inkonsekvenser i de uppgifter som registrerats om den verkliga förmånstagaren ska de anmäla detta till registerföraren utan obefogat dröjsmål.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Det huvudsakliga innehållet. I propositionen föreslår regeringen att det stiftas en ny lag om ett övervakningssystem för bank- och betalkonton och en lag om tillhandahållare av virtuella valutor. Vidare föreslås det att lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism, lagen om Finansinspektionen, lagen om Finansinspektionens tillsynsavgift och lagen om centralen för utredning av penningtvätt ändras. Genom propositionen genomförs Europaparlamentets och rådets direktiv om penningtvätt och finansiering av terrorism (EU) 2018/843 (femte penningtvättsdirektivet).

Betänkande EkUB 43/2018 rd

Allmänna iakttagelser om lagstiftningen för att hindra finansiering av penningtvätt och terrorism. Det är viktigt att med verkningsfulla metoder ingripa i finansieringen av penningtvätt och terrorism och i olika former av svart ekonomi. Regleringen av finansiering av penningtvätt och terrorism sker effektivast genom enhetliga, internationella bestämmelser eftersom själva fenomenet är globalt. En uteslutande nationell reglering skulle sannolikt leda till sådana glapp mellan å ena sidan lagstiftningen och å andra sidan myndigheternas befogenheter som kunde äventyra målen med bestämmelserna. I den aktuella propositionen har regeringen försökt finna en balans där man beaktar såväl den allmänneuropeiska regleringen som nationella förhållanden. Utskottet påminner emellertid om att elektroniska transaktioner är enkla och snabba och utnyttjas huvudsakligen i fullt legitimt syfte. Därför är det viktigt att integritetsskyddet, som hör till området för de grundläggande fri- och rättigheterna, inte i onödan åsidosätts trots regleringens vällovliga syfte. Det måste finnas ett konsekvent samband mellan regleringen och myndighetsåtgärderna för att säkerställa att de är lämpliga.

Grundlagsutskottets utlåtande. Grundlagsutskottet har behandlat propositionen (GrUU 48/2018 rd — RP 167/2018 rd) med hänsyn till det grundlagsenliga skyddet för privatlivet och personuppgifter och i synnerhet till den nya dataskyddslagstiftningen. Grundlagsutskottet har lagt fram ett flertal krav på ändringar i lagstiftningen som en förutsättning för att lagen ska kunna behandlas i vanlig lagstiftningsordning. Grundlagsutskottet uttrycker genomgående oro för den föreslagna regleringen med fokus på hur tungt myndigheternas intressen och smidiga förfaranden med utnyttjande av digitaliseringen kan tillåtas väga, eller rentav passera integritetsskyddet, när dessa intressen väga mot varandra.

Omfattningen av integritetsskyddet. Den pågående digitaliseringen och den avtagande användningen av kontanter har lett till att uppgifterna om transaktioner på bank- och betalkonton kan ge en synnerligen heltäckande bild av en människas liv. Grundlagsutskottet har intagit en stramare ståndpunkt än tidigare och ansett att till följd av den senaste tidens utveckling ska uppgifter som omfattas av banksekretessen anses höra till det integritetsskydd som avses i grundlagen. Därför bör åtgärder som innebär intrång i detta skydd vara noggrant avgränsade och motiverade. Ekonomiutskottet förenar sig om grundlagsutskottets överväganden och anser att det genom att kombinera information i olika register är möjligt att utvärdera de personer som är föremål för registrering på ett sätt som inte kan vara nödvändigt för att genomföra de myndighetsåtgärder för att förhindra penningtvätt som åsyftas i propositionen.

Ekonomiutskottet delar grundlagsutskottets uppfattning om att det finns många punkter i lagförslagen som går onödigt långt och utskottet föreslår att de stryks i lagpaketet på det sätt som närmare framgår av detaljmotiven nedan.

Behörig myndighet. Utfrågningen av sakkunniga har också aktualiserat frågan om behörig myndighet. I propositionen föreslås det att Finansinspektionen ska vara sådan behörig myndighet som avses i lagen om tillhandahållare av virtuella valutor. Finansinspektion ska vara behörig att föra register över tillhandahållare av virtuella valutor. Det innefattar administrering av registreringsförfarandet, uppföljning av branschen för att upptäcka verksamhet som avses i 15 § (tillhandahållande av virtuella valutor utan registrering), uppföljning av de registrerade aktörerna för att säkerställa att de uppfyller villkoren för att få kvarstå i registret samt fattande av beslut om påföljder.

Betänkande EkUB 43/2018 rd

Det har förts en diskussion om huruvida Finansinspektionen är den rätta myndigheten att sköta de här uppgifterna. Valet av registermyndighet och övervakare signalerar utan tvivel vilken typ av verksamhet det är fråga om. Genom att ge de uppgifter som avses i lagen till Finansinspektionen kan marknaden uppfatta det som ett tecken på att de virtuella valutorna är reglerade och övervakade finansiella produkter. Den föreslagna regleringen kan inte anses förbättra placerarskyddet utan det främsta syftet är att förhindra penningtvätt.

Med tanke på alla de element som ingår i uppgifterna (tillförlitlighetsbedömning, uppföljning av branschen, sanktionsförfarandet) anser ekonomiutskottet trots allt att Finansinspektionen i det här skedet är den lämpligaste till buds stående aktören. Det är också av betydelse att det är tillåtet att avvika från registreringskyldigheten om man bara sporadiskt tillhandahåller tjänster i anslutning till virtuella valutor i samband med annan näringsverksamhet som är underkastad övervakning av koncessionsnatur. Finansinspektionen har på grund av sina andra uppdrag god insyn i branschen och i sina övervakningsobjekt.

Utskottet har förståelse för den oro som de utfrågade sakkunniga gav uttryck för när det gäller den administrativa börda som riktas mot tillsynsmyndigheten och branschen. Utskottet menar att det är viktigt att lagstiftningens konsekvenser följs noga och att statsrådet i förekommande fall bereder ändringar i lagstiftningen. Det är sannolikt att i synnerhet emittenterna kommer att bli föremål för reglering på Europeisk nivå. De europeiska finansinspektionerna (meddelande från EBA och ESMA den 9 januari 2019) har påtalat brister i den europeiska regleringen.

Avslutningsvis. Det väsentliga i förslaget till övervakningssystemet för bank- och betalkonton är i vilken utsträckning, i vilka situationer och på vilka grunder ett myndighetsbehov kan passera integritetsskyddet och hurdana förfaranden som kan komma i fråga. Enbart argumentet att vissa myndighetsåtgärder blir smidigare när förfaranden digitaliseras och informationsströmmar automatiseras är inte en tillräcklig grund för att samtidigt skapa omfattande databaser med känsligt innehåll som görs tillgängliga på mycket varierande grunder.

Ekonomiutskottet uppmärksammar också i detta sammanhang det allt vanligare förfarandet där det genom gränssnitt är möjligt att lämna ut information som en datamängd för syften som förblir vaga. Enligt ekonomiutskottet är det nödvändigt att det som en motvikt till rätten att föra register och den lätthet i teknisk bemärkelse med vilken uppgifter kan utlämnas, i mycket större utsträckning dryftas på vilka villkor myndigheterna över huvud taget ska få bygga gränssnitt av denna typ. Lagstiftningen ska utgå från att uppgifter endast får lämnas ut för särskilt definierade ändamål och om uppgifter lämnas i exempelvis kommersiellt syfte ska presumtionen vara att den registrerade inte har samtyckt till utlämnandet och att avvikelse från detta bara kan göras med den registrerades samtycke. Det är dessutom viktigt att informationssäkerheten garanteras i fråga om myndighetsregister, eftersom de är förenade med en särskild tillförlitlighetspresumtion jämfört med kommersiella register.

Ekonomiutskottet konstaterar att det föreslagna lagpaketet i allt väsentligt innehåller helt ny reglering och att det saknas erfarenhet av hur den kommer att tillämpas. Med beaktande av den oro som grundlagsutskottet har uttryckt i sitt utlåtande när det gäller de öppna elementen i det nya systemet, erinrar ekonomiutskottet om att den nationella regleringen i det här skedet måste hålla sig strikt till den reglering som direktivet förutsätter.

Betänkande EkUB 43/2018 rd

Ekonomiutskottet anser det inte uteslutet att senare lagstifta om andra myndighetsbefogenheter i överensstämmelse med det som framgår av lagförslag 1. Det är emellertid klart att lagförslaget innehåller bestämmelser som inte kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning. Men kärnan i den aktuella propositionen är det nationella genomförandet av direktivet, inklusive bestämmelser om tidpunkter. På dessa grunder anser ekonomiutskottet det rationellt att i enlighet med grundlagsutskottets utlåtande hålla sig till den reglering som direktivet förutsätter och föreslå att de kompletterande nationella bestämmelserna utvärderas i en fortsatt beredning.

Om det framgår att myndigheternas befogenheter måste utökas för att målen med regleringen ska nås, kan statsrådet vidta behövliga lagstiftningsåtgärder. I det sammanhanget ska även lagstiftningsordningen uppmärksammas efter behov.

DETALJMOTIVERING

1. Lag om ett övervakningssystem för bank- och betalkonton

2 §. Definitioner. Definitionen av behöriga myndigheter måste preciseras så att advokatföreningen nämns separat i lagrummet. I penningtvättslagen (444/2017) har föreningen ålagts vissa myndighetsuppgifter. Men föreningen är inte någon myndighet trots att den handhar myndighetsuppgifter och ekonomiutskottet menar därför att 2 § 1 mom. 3 punkten bör preciseras så att också advokatföreningen nämns.

3 §. Rätt att få uppgifter ur övervakningssystemet för bank- och betalkonton. Grundlagsutskottet har anfört att bestämmelserna om annan rätt att få uppgifter än de som förutsätts i direktivet i syfte att hindra penningtvätt bör strykas.

Ekonomiutskottet påpekar att även om strykningarna skulle innebära att vissa myndigheters rätt att behandla uppgifter i övervakningssystemet för bank- och betalkonton skulle begränsas betydligt i jämförelse med det som föreslås i propositionen, begränsas inte myndigheternas på annan lagstiftning grundade befogenheter och i det avseendet ändras inte nuläget.

4 §. Datasöksystem för bank- och betalkonton. Grundlagsutskottet förutsätter att 2 mom. 4 punkten stryks och att i 3 punkten stryks omnämmandet av kontots saldo, kontovaluta och dokument om kontots öppnande.

Utöver det föreslår ekonomiutskottet att bestämmelsen om advokaters kundmedel ändras så att det inte är möjligt att lämna ut uppgifter om kundmedel till systemet (5 mom.).

Bestämmelsen måste harmoniera med 6 § i denna lag och därför ska i 2 mom. 1 punkten strykas skyldigheten att lämna ut uppgifter om typ av innehav av konto och användningsrätt.

Bestämmelserna i 3 mom. är så allmänt hållna att de därigenom urvattnar kravet på noggrannhet i fråga utlämningskyldigheten och motsvarar således inte grundlagsutskottets krav på exakthet. Momentet bör därför strykas.

Betänkande EkUB 43/2018 rd

5 §. Register över bank- och betalkonton. Artikel 35.11 i EU:s allmänna dataskyddsförordning innehåller en definition av personuppgiftsansvarig: ”Den personuppgiftsansvarige ska vid behov genomföra en översyn för att bedöma om behandlingen genomförs i enlighet med konsekvensbedömningen avseende dataskydd åtminstone när den risk som behandlingen medför förändras.”

Enligt artikel 24 i dataskyddsförordningen ska den personuppgiftsansvarige säkerställa att behandlingen utförs i enlighet med förordningen. Dataskyddsombudet ska se till att den personuppgiftsansvarige och personuppgiftsbiträdena följer dataskyddsförordningen. Tullen ska i egenskap av personuppgiftsansvarig övervaka hur registret används och säkerställa att den som ber om uppgifter har rätt att få dem.

På denna grund föreslår ekonomiutskottet att 2 mom. ändras så att lagrummet preciseras med en hänvisning till 7 § 1 mom. i denna lag.

De aktörer som avses i 3 mom. ansvarar för att de uppgifter som de lämnar och som ska föras in i registret över bank- och betalkonton är korrekta och att rättelser görs utan ogrundat dröjsmål. Tullen ska i egenskap av personregisteransvarig enligt artikel 5.1.d i dataskyddsförordningen ansvara för att personuppgifterna är korrekta och exakta. Med andra ord kan Tullens personuppgiftsansvar inte överföras på de anmälningsskyldiga utan det utgör en del av Tullens ansvarsskyldighet. De anmälningsskyldiga svarar för att deras egen registerföring innehåller exakta och korrekta uppgifter och för den personregisteransvariges ansvarsskyldighet. Till denna del kan i registret införas rättelser som kunderna yrkat på och även begäranden som riktats till den som lämnat uppgifter att korrigera dem i källregistret. När den som lämnat uppgifterna har gjort det och uppgifterna i registret korrigerats, kan begärandena utplånas.

6 §. Uppgifter som ska föras in i registret över bank- och betalkonton. Paragrafens 5 mom. måste kompletteras med en bestämmelse enligt vilken information om kundmedelskonton inte får utlämnas till registret.

7 §. Utlämnande av uppgifter ur registret över bank- och betalkonton. Ekonomiutskottet anser att den rätt Tullen har enligt 3 mom. att kräva en utredning om hur användningen och skyddet av de utlämnade logguppgifterna kommer att organiseras bör omformuleras så att bestämmelsen blir förpliktande.

10 §. Logguppgifter. Ekonomiutskottet föreslår att 3 mom. preciseras så att Tullen i egenskap av personuppgiftsansvarig svarar för att underhålla loggboken och att myndigheterna inte förutsätts föra dubbla loggböcker.

18 §. Myndighetssamarbete. Enligt paragrafen kan en behörig myndighet begära uppgifter via Tullens datasöksystem om den inte har grundat ett sådant datasöksystem för bank- och betalkonton som avses i 4 §. Enligt uppgifter till utskottet kan Tullen inte lämna ut uppgifter ur sitt eget register genom en direkt uppkoppling utan utlämnandet skulle kräva ett särskilt gränssnitt. Med beaktande ytterligare av att grundlagsutskottet har förutsatt att 3 § 1 mom. 7 punkten i lagförslaget stryks, föreslår ekonomiutskottet att också hela 18 § stryks.

Betänkande EkUB 43/2018 rd

2. Lagen om tillhandahållare av virtuella valutor

11 §. Förvaring av kundmedel. I 4 mom. måste det föreskrivas om ett entydigt bemyndigande att meddela föreskrifter om förvaring och skydd av kundmedel. Bemyndigandet gör det möjligt att beakta olika aktörers alternativa lösningar för förvaring och skydd av kundmedel.

14 §. Rätt att få uppgifter ur bötes- och straffregistret. I enlighet med grundlagsutskottets utlåtande bör rätten att få uppgifter enligt den föreslagna paragrafen kopplas till nödvändighetskriteriet. Ordet ”behövs” ska ersättas med uttrycket ”är nödvändiga”.

19 §. Övergångsbestämmelsen. Eftersom ikraftträdandet av lagen har fördröjts jämfört med det som förväntades i propositionen, bör också övergångstiden för registreringsskyldigheten förlängas.

3. Lagen om ändring av lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism

Ingressen. För att underpunkterna i 4 § 1 mom. inte ska upphävas bör det i ingressen stå att det inledande stycket i 4 § 1 mom. 11 punkten ändras.

2 kap. Riskbedömning

1 §. Nationell bedömning av riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism. Inrikesministeriet och finansministeriet har kommit överens om att penningtvättslagen ska överföras till finansministeriets förvaltningsområde. Inrikesministeriet ska dock fortfarande ansvara för riskbedömningen i fråga om kampen mot finansiering av terrorism. Därför bör 1 § ändras i analogi med ändringen av förvaltningsområdet.

6 kap. Uppgifter om verkliga förmånstagare

2 §. Sammanslutningars skyldighet att förvalta uppgifter om verkliga förmånstagare. Det finns ett tekniskt fel i den gällande lagen. Hänvisningen bör gälla 1 kap. 2 §.

7 kap. Tillsyn

1 §. Tillsynsmyndigheterna och anmälan till centralen för utredning av penningtvätt. Ekonomiutskottet föreslår att 5 mom. kompletteras med att efter att överenskommelsen har ingåtts är endast den tillsynsmyndighet som tagit emot uppgiften behörig att utöva de tillsyns- och påföljdsbefogenheter som avses i lagen. Tillägget är viktigt med tanke på rättssäkerheten.

1 a §. Advokatföreningens årsredovisning. Under utfrågningen av sakkunniga i ekonomiutskottet kom det fram att det är oklart när årsredovisningen enligt 1 a § ska publiceras. Ekonomiutskottet föreslår att paragrafen får ett nytt 2 mom., där det föreskrivs om en årlig tidsfrist. Paragrafen ska dock tillämpas först från ingången av 2020.

Betänkande EkUB 43/2018 rd

8 kap. Administrativa påföljder

1 §. Ordningsavgift. Riskbedömningen och uppdateringen av den är centrala med tanke på de rapporteringsskyldigas interna kontroll och Finansinspektionens tillsyn. Därför bör 1 a- och 9 a-punkten i paragrafen preciseras och kompletteras med gärningar för vilka ordningsavgift och påföljdsavgift kan påföras. Det gäller försummelse av eller brott mot skyldigheterna att utse en central kontaktpunkt (3 kap. 14 §) och skyldigheten för rapporteringsskyldiga att göra en bedömning av riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism (2 kap. 3 §).

3 §. Påföljdsavgift. Bestämmelsen bör kompletteras på samma grunder och på samma sätt som 1 § ovan.

9 kap. Särskilda bestämmelser

3 §. Tillsynsmyndigheternas och advokatföreningens nationella och internationella samarbete samt informationsutbyte. Ekonomiutskottet föreslår att 2 mom. får en mening i vilken skyldigheten att ge information utsträcks till att omfatta utländska myndigheter och andra aktörer som sköter tillsynsuppgifter som motsvarar uppgifterna i denna lag i syfte att bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism. Lagstiftningen innefattar då en skyldighet att ge information också till andra i lagen avsedda tillsynsmyndigheter och advokatföreningen.

Södra Finlands regionförvaltningsverk kan för närvarande inte komma överens om tillsynssamarbete med ECB på grund av att bestämmelserna är bristfälliga. Därför bör paragrafen få ett nytt 7 mom. så att man kan trygga informationsutbytet mellan tillsynsmyndigheterna och ECB i enlighet med artikel 57 a.2 b i det femte penningtvättsdirektivet. För Finansinspektionens del finns det redan bestämmelser om informationsutbytet i 71 § i lagen om Finansinspektionen. I det nya momentet hänvisas det dock för tydlighetens skull också till Finansinspektionens tillsynsobjekt. Bestämmelsen föreslås få följande lydelse: ”Vad som föreskrivs ovan i denna paragraf ska också tillämpas på tillsynssamarbetet mellan tillsynsmyndigheter som utövar tillsyn över kreditinstitut och finansiella institut samt företag som tillhandahåller finansiella tjänster och tillsynsmyndigheterna i andra sådana EES-stater och stater utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och andra aktörer som sköter tillsyn över kreditinstitut och finansiella institut samt företag som tillhandahåller finansiella tjänster, inbegripet Europeiska centralbanken när den sköter uppgifter som avses i rådets förordning (EU) nr 1024/2013 om tilldelning av särskilda uppgifter till Europeiska centralbanken i fråga om politiken för tillsyn över kreditinstitut.”

Ikraftträdandebestämmelsen. Under sakkunnigutfrågningen i utskottet poängterades det att en tillräckligt lång övergångstid är av betydelse för näringsidkarna. Ändringarna i lagstiftningen innebär också ändringar i informationssystemen. Övergångstiden gäller i praktiken tillämpningen av exempelvis bestämmelserna om riskbedömning i 2 kap. 3 § och bestämmelserna om kundkännedom i 3 kap. Bestämmelsen om advokatföreningens årsredovisning (1 a §) blir tillämplig först från 2020. Övergångsbestämmelsen bör få en särskild bestämmelse om detta.

I ikraftträdandet av skyldigheterna bör man dessutom beakta att ikraftträdandet av lagstiftningen har fördröjts jämfört med det som förutsågs i propositionen, i den mån detta är möjligt genom nationella åtgärder.

Betänkande EkUB 43/2018 rd

4. Lagen om ändring av lagen om Finansinspektionen

5 §. Andra finansmarknadsaktörer. Paragrafen har kompletterats med en ny 34 punkt genom lag 1108/2018 och med ytterligare nya punkter vid behandlingen av regeringens propositioner RP 243/2018 rd, RP 277/2018 rd och RP 305/2018 rd, så den nya punkt som ska läggas till nu får nummer 38.

5. Lagen om ändring av 1 och 6 § i lagen om Finansinspektionens tillsynsavgift

1 §. Avgiftsskyldiga. Paragrafen har kompletterats med en ny 24 punkt genom lag 1111/2018 rd, så den nya punkt som ska läggas till nu får nummer 25.

6 §. Grundavgift för övriga avgiftsskyldiga. I lagen om Finansinspektionens tillsynsavgift har 6 § ändrats så att den motsvarar ordalydelsen i 1 §. Av den anledning föreslås det att den punkt i 6 § 1 mom. som gäller den som utför kontroll av värdepapperisering ändras.

6. Lagen om ändring av 3 och 5 § i lagen om centralen för utredning av penningtvätt

Eftersom det görs ändringar förutom i 3 och 5 § också i 4 §, bör lagförslagets rubrik ändras.

3 §. Registret för förhindrande, avslöjande och utredning av penningtvätt och av finansiering av terrorism. Det finns ett skrivfel i den finska texten i 3 § 3 mom. i den föreslagna ändringen i lagen i regeringens proposition. Virkkeen ”Rahanpesurekisteriin saadaan tallettaa ilmoituksen tehneen henkilön nimet ja työnantajan yksilöintitiedot sekä tietojärjestelmän käyttötarkoituksen kannalta seuraavat tarpeelliset tiedot sen henkilön, jota ilmoitus koskee” tulisi olla muodossa ”Rahanpesurekisteriin saadaan tallettaa ilmoituksen tehneen henkilön nimet ja työnantajan yksilöintitiedot sekä tietojärjestelmän käyttötarkoituksen kannalta seuraavat tarpeelliset tiedot siitä henkilöstä, jota ilmoitus koskee”.

4 §. Centralens rätt att få, använda och lämna ut uppgifter. Eftersom skyddspolisen också framöver måste kunna få uppgifter av centralen för utredning av penningtvätt och på grund av lagändringar som gäller skyddspolisens administrativa ställning bör lagen kompletteras med en bestämmelse om att centralen för utredning av penningtvätt har rätt att lämna ut uppgifter till skyddspolisen för skötsel av uppgifter enligt 10 § i lagen om polisförvaltningen. Enligt paragrafens 4 mom. får uppgifterna i penningtväftsregistret trots sekretessbestämmelserna användas och lämnas ut endast för att förhindra, avslöja och utreda penningtvätt, finansiering av terrorism och det brott genom vilket den egendom eller den vinning har fått eller kan fås som är föremål för penningtvätt eller finansiering av terrorism samt för att föra ärendet till undersökning. Ekonomiskottet föreslår att 4 § kompletteras så att uppgifter också får lämnas ut för att skydda den nationella säkerheten. Rätten att lämna ut uppgifter till skyddspolisen blir då mer entydig än i dag.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Ekonomiskottets förslag till beslut:

Betänkande EkUB 43/2018 rd

Riksdagen godkänner lagförslag 1—6 i proposition RP 167/2018 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om ett övervakningssystem för bank- och betalkonton

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Övervakningssystemet för bank- och betalkonton

I denna lag föreskrivs om ett system för övervakning av bank- och betalkonton som består av ett register över och datasöksystem för bank- och betalkonton.

Syftet med denna lag är att främja myndigheternas elektroniska tillgång till information om bank- och betalkonton och effektivisera myndigheternas förfrågningar så att de riktas till rätt mottagare.

Det som i denna lag föreskrivs om betalningsinstitut, institut för elektroniska pengar, kreditinstitut och tillhandahållare av virtuella valutor tillämpas också på i Finland belägna filialer till utländska betalningsinstitut, institut för elektroniska pengar, kreditinstitut och tillhandahållare av virtuella valutor.

Uppgifter som införts i registret över bank- och betalkonton är sekretessbelagda. På registret över bank- och betalkonton tillämpas i övrigt bestämmelserna i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), dock så att uppgifter ur registret över bank- och betalkonton endast kan lämnas ut för de ändamål som nämns i denna lag och för de ändamål som anges i 11 och 12 §, 26 § 3 mom. och 29 § 1 mom. 3 punkten i den lagen.

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *register över bank- och betalkonton* ett register där uppgifter samlas om bank- och betalkonton samt kunder i betalningsinstitut, institut för elektroniska pengar och tillhandahållare av virtuella valutor,

Betänkande EkUB 43/2018 rd

2) *datasöksystem för bank- och betalkonton* ett system med hjälp av vilket i kreditinstitutslagen (610/2014) avsedda kreditinstitut till behöriga myndigheter överläter information om de bank- och betalkonton samt bankfack som kreditinstitutet förvaltar,

3) *behöriga myndigheter* sådana myndigheter som avses i 3 § i denna lag **samt advokatföreningen,**

4) *betalningsinstitut* ett sådant betalningsinstitut som avses i 5 § i lagen om betalningsinstitut (297/2010) och en aktör som tillhandahåller betaltjänster med stöd av 7 § i den lagen,

5) *institut för elektroniska pengar* ett sådant institut för elektroniska pengar som avses i 5 § i lagen om betalningsinstitut,

6) *kreditinstitut* ett sådant företag som avses i 1 kap. 7 § i kreditinstitutslagen,

7) *tillhandahållare av virtuella valutor* en sådan person som avses i 2 § i lagen om tillhandahållare av virtuella valutor (/),

8) *bankkonto* sådana betalkonton och övriga inlåningskonton som förvaltas av ett kreditinstitut,

9) *betalkonto* ett sådant betalkonto som avses i 5 § i lagen om betalningsinstitut,

10) *övriga inlåningskonton* sådana inlåningskonton som avses i 1 kap. 9 § i kreditinstitutslagen, förutsatt att de inte utgör sådana betalkonton som avses i 5 § i lagen om betalningsinstitut.

3 §

Myndigheter som använder övervakningssystemet för bank- och betalkonton

Följande behöriga myndigheter har rätt att använda övervakningssystemet för bank- och betalkonton, om detta är nödvändigt **för att förhindra, avslöja och utreda penningtvätt och finansiering av terrorism:**

1) tillsynsmyndigheter och advokatföreningen enligt lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (444/2017) för utförandet av en sådan övervakningsuppgift som avses i den lagen,

2) centralen för utredning av penningtvätt för utförandet av de uppgifter som avses i 2 § 1 mom. 1—4 och 7 punkten i lagen om centralen för utredning av penningtvätt (445/2017),

3) de myndigheter som avses i 9 kap. 5 § i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism för fullgörandet av omsorgsplikten,

~~I samband med de beslut som avses i 1 mom. 7 punkten ska Folkpensionsanstalten informera den sökande om att övervakningssystemet för bank- och betalkonton utnyttjas i beslutsfattandet.~~

4 §

Datasöksystem för bank- och betalkonton

Ett kreditinstitut ska administrera ett elektroniskt datasöksystem för bank- och betalkonton, med hjälp av vilket det omedelbart och trots sekretessbestämmelserna till en behörig myndighet förmedlar sådana uppgifter om sina kunder som avses i 2 mom. Om det är motiverat med tanke på kreditinstitutets storlek och verksamhetens karaktär och omfattning kan kreditinstitutet avvika från skyldigheten att administrera ett datasöksystem, om Finansinspektionen beviljar tillstånd för detta.

Betänkande EkUB 43/2018 rd

Via datasöksystemet utlämnas till behöriga myndigheter **följande uppgifter om de**, trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av information, ~~följande uppgifter, om den behöriga myndigheten~~ enligt lag har rätt att få **dem**:

1) fullständigt namn, födelsetid och finsk personbeteckning eller, om sådan saknas, medborgarskap, för kontoinnehavaren och den som har rätt att använda kontot eller, om kontoinnehavaren är en juridisk person, dess fullständiga namn, registernummer, registreringsdag och registermyndighet samt typen av innehav av konto eller användningsrätt och datumet för när **kundförhållandet** har börjat och upphört,

2) fullständigt namn, födelsetid och finsk personbeteckning eller, om sådan saknas, medborgarskap, för de verkliga förmånstagare som avses i 1 kap. 5—7 § i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism,

3) i fråga om bank- och betalkonton IBAN-nummer eller annat identifikationssignum, datum för öppnande och avslutande av kontot, ~~kontots saldo, kontovaluta och kopior av dokumenten om kontots öppnande,~~

~~4) uppgifter om kontotransaktioner under åtminstone de tre föregående åren:~~

~~a) start- och slutsaldo för den begärda perioden,~~

~~b) arkiveringskod eller annan identifikationskod,~~

~~c) datum och klockslag,~~

~~d) transaktionstyp,~~

~~e) summa i kontots valuta,~~

~~f) kontonummer för och namn på mottagare av utgående betalningar,~~

~~g) kontonummer för och namn på avsändare av inkommande betalningar,~~

~~h) meddelande och referensnummer för en betalning,~~

4) fullständigt namn, födelsetid och finsk personbeteckning eller, om sådan saknas, medborgarskap, för den som hyr ett bankfack och den som har användningsrätt till det eller, om det är fråga om en juridisk person, dess fullständiga namn, registernummer, registreringsdag och registermyndighet samt identifieringsuppgifter om bankfacket och hyrestidens längd,

~~6) uppgifter om krediter och egendom som ställts som säkerhet för dessa samt fullständigt namn, födelsetid och finsk personbeteckning eller, om sådan saknas, medborgarskap för personlig borgensman.~~

~~Därtill kan även andra nödvändiga uppgifter om en fysisk eller juridisk persons kundförhållande utlämnas via datasöksystemet.~~

Den behöriga myndigheten ska specificera enligt vilken bestämmelse den begär information. Kreditinstitutet ska lämna informationen till den behöriga myndigheten avgiftsfritt.

I samband med gemensamma konton som förvaltas av en advokat ska det uttryckligen antecknas att bank- eller betalkontot är ett gemensamt konto som förvaltas av en advokat och som omfattas av tystnadsplikten för advokater. **Uppgifter om gemensamma konton som förvaltas av en advokat får inte utlämnas via datasöksystemet.**

Tullen meddelar en föreskrift om de tekniska krav som ställs på datasöksystem för bank- och betalkonton.

Betänkande EkUB 43/2018 rd

5§

Register över bank- och betalkonton

Tullen är personuppgiftsansvarig för registret över bank- och betalkonton och förvaltar registret samt ansvarar för att uppgifter som förts in i registret förmedlas till behöriga myndigheter.

Syftet med registret över bank- och betalkonton är att ta emot och lagra samt i enlighet med 7 § 1 mom. i denna lag sådana uppgifter som avses i 6 § 2 och 3 mom. och som lämnas av betalningsinstitut, institut för elektroniska pengar och tillhandahållare av virtuella valutor samt sådana uppgifter som avses i 6 § 3 mom. och som lämnas av kreditinstitut.

De aktörer som avses i 2 mom. ansvarar för att de uppgifter som de lämnar och som ska föras in i registret över bank- och betalkonton är korrekta och att rättelser görs utan ogrundat dröjsmål. Nya uppgifter och information om ändringar i befintliga uppgifter ska lämnas till registret över bank- och betalkonton senast följande bankdag.

6§

Uppgifter som ska föras in i registret över bank- och betalkonton

Betalningsinstitut, institut för elektroniska pengar och tillhandahållare av virtuella valutor ska trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av information lämna Tullen de uppgifter som avses i 2 och 3 mom. Betalningsinstitut, institut för elektroniska pengar och tillhandahållare av virtuella valutor kan administrera ett i 4 § avsett datasöksystem för bank- och betalkonton, varvid de uppgifter som avses i 2 och 3 mom. i denna paragraf utlämnas via datasöksystemet.

I registret över bank- och betalkonton ska införas följande uppgifter om sådana kunder i betalningsinstitut, institut för elektroniska pengar och tillhandahållare av virtuella valutor som enligt 3 kap. 2 § i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism ska identifieras:

1) fullständigt namn, födelsetid och finsk personbeteckning eller medborgarskap, om personbeteckning saknas, eller, om kontoinnehavaren är en juridisk person, dess fullständiga namn, registernummer, registreringsdag och registermyndighet,

2) datum för när kundrelationen har börjat och upphört.

Om ett kreditinstitut har fått ett i 4 § 1 mom. avsett tillstånd från Finansinspektionen att avvika från skyldigheten att administrera ett datasöksystem ska följande uppgifter införas i registret över bank- och betalkonton:

1) fullständigt namn, födelsetid och finsk personbeteckning eller, om sådan saknas, medborgarskap, för kontoinnehavaren och den som har rätt att använda kontot eller, om kontoinnehavaren är en juridisk person, dess fullständiga namn, registernummer, registreringsdag och registermyndighet samt datumet för när kundrelationen har börjat och upphört,

2) fullständigt namn, födelsetid och finsk personbeteckning eller, om sådan saknas, medborgarskap, för de verkliga förmånstagare som avses i 1 kap. 5—7 § i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism,

3) i fråga om bank- och betalkonton IBAN-nummer eller något annat identifikationssignum samt datum för öppnande och avslutande av kontot,

4) fullständigt namn, födelsetid och finsk personbeteckning eller, om sådan saknas, medborgarskap, för den som hyr ett bankfack och den som har användningsrätt till det eller, om det är frå-

Betänkande EkUB 43/2018 rd

ga om en juridisk person, dess fullständiga namn, registernummer, registreringsdag och registermyndighet samt identifieringsuppgifter om bankfacket och hyrestidens längd,

De uppgifter som avses i 2 och 3 mom. ska lämnas på elektronisk väg. Tullen kan meddela närmare föreskrifter om vilket elektroniskt förfarande som ska användas och på vilket sätt uppgifterna ska vara certifierade för att kunna lämnas.

I samband med gemensamma konton som förvaltas av en advokat ska det uttryckligen antecknas att bank- eller betalkontot är ett gemensamt konto som förvaltas av en advokat och som omfattas av tystnadsplikten för advokater.

7§

Utlämnande av uppgifter ur registret över bank- och betalkonton

Tullen ska lämna ut uppgifter ur registret över bank- och betalkonton till behöriga myndigheter.

Uppgifter kan lämnas ut oberoende av vad som föreskrivs i artikel 18.1 a i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG när det gäller den registrerades rätt att kräva att den personuppgiftsansvarige begränsar behandlingen av personuppgifter.

Tullen får till behöriga myndigheter och betalningsinstitut, institut för elektroniska pengar eller tillhandahållare av virtuella valutor lämna ut logguppgifter som gäller den behöriga myndigheten, betalningsinstitutet, institutet för elektroniska pengar eller tillhandahållaren av virtuella valutor i fråga för uppföljning och övervakning av dess egen verksamhet. Innan logguppgifterna lämnas ut kan Tullen vid behov kräva en utredning om hur användningen och skyddet av de utlämnade logguppgifterna kommer att organiseras.

8 §

Avgiftsfrihet för uppgifter

Tullen har rätt att få de uppgifter som ska föras in i registret över bank- och betalkonton avgiftsfritt.

Inga avgifter tas ut för utlämnande av uppgifter ur registret över bank- och betalkonton.

9§

Avförande av uppgifter

Uppgifterna i registret över bank- och betalkonton avförs ur registret tio år efter att giltigheten för den grund på vilken uppgifterna förts in i registret har upphört.

Betänkande EkUB 43/2018 rd

10 §

Logguppgifter

Tullen ska föra en loggbok över användningen av registret över bank- och betalkonton. Loggboken ska innehålla åtminstone följande uppgifter:

- 1) den rättsliga grund på vilken uppgifter begärs,
- 2) datum och klockslag för förfrågan eller sökningen,
- 3) typen av uppgifter som används i förfrågan eller sökningen,
- 4) resultaten av förfrågan eller sökningen,
- 5) namnet på den behöriga myndighet som använt registret.

Det som i 1 mom. föreskrivs om de uppgifter som en loggbok åtminstone ska innehålla tillämpas på loggböcker som behöriga myndigheter för över användningen av ett i 4 § avsett datasöksystem.

Vidare ska varje behörig myndighet föra en loggbok som innehåller identifieringsuppgifter om den person som utfört en förfrågan eller en sökning i det datasöksystem som avses i 4 § i denna lag och om den person som förordnat förfrågan eller sökningen. Den behöriga myndigheten ska utse en person som övervakar användningen av datasöksystemet. Tullen ska i egenskap av personuppgiftsansvarig övervaka användningen av registret över bank- och betalkonton.

Logguppgifter ska bevaras endast i syfte att säkerställa skyddet för personuppgifter och för att trygga datasäkerheten och rättssäkerheten, och de ska skyddas mot osaklig hantering. Logguppgifter ska bevaras i tio år.

11 §

Vite

Tullen kan förena den i 6 § 1—3 mom. avsedda skyldigheten att lämna uppgifter med vite, om det inte är fråga om ringa försummelse.

12 §

Ordningsavgift

Tullen ska påföra den som uppsåtligen eller av vårdslöshet försummar eller bryter mot skyldigheten att lämna Tullen sådana uppgifter som avses i 6 § 2 eller 3 mom. en ordningsavgift.

Ordningsavgiftens storlek baserar sig på en samlad bedömning. Vid bedömningen av ordningsavgiftens storlek ska hänsyn tas till förfarandets art, omfattning och varaktighet. Den ordningsavgift som kan påföras en juridisk person är minst 5 000 euro och högst 100 000 euro. Den ordningsavgift som kan påföras en fysisk person är minst 500 euro och högst 10 000 euro.

Ordningsavgiften ska betalas till staten.

Ordningsavgift kan påföras förutsatt att ärendet som helhet inte bedöms ge anledning till strängare åtgärder.

Betänkande EkUB 43/2018 rd

13 §

Att avstå från att påföra ordningsavgift

Tullen kan låta bli att påföra ordningsavgift, om

1) den som avses i 11 § på eget initiativ har vidtagit tillräckliga åtgärder för att korrigera ett fel omedelbart efter att felet har uppdagats och utan dröjsmål har underrättat Tullen om felet, och om det inte är fråga om allvarliga eller återkommande fel eller försummelser,

2) det felaktiga förfarandet måste betraktas som ringa, eller

3) det annars måste anses vara uppenbarligt orimligt att påföra ordningsavgift.

Ordningsavgift kan inte påföras den som vid förundersökning, åtalsprövning eller ett brottmål som är anhängigt vid domstol är misstänkt för samma gärning. Ordningsavgift får inte heller tas ut hos den som genom en lagakraftvunnen dom har dömts till straff för samma gärning.

14 §

Preskription av rätten att påföra ordningsavgift

Tullen får inte påföra ordningsavgift, om inte detta har gjorts inom fem år från den dag då förseelsen eller försummelsen inträffade, eller vid fortsatt förseelse eller försummelse inom fem år från den dag då förseelsen eller försummelsen upphörde.

15 §

Offentliggörande av beslut om ordningsavgift

Tullen ska offentliggöra ett beslut om påförande av ordningsavgift utan dröjsmål efter att den som beslutet gäller har underrättats om beslutet. Av offentliggörandet ska framgå huruvida beslutet att påföra ordningsavgift har vunnit laga kraft, överträdelsens art och typ samt den för överträdelsen ansvariga personens identitet. Om besvärmyndigheten upphäver beslutet helt eller delvis ska Tullen offentliggöra besvärmyndighetens beslut på samma sätt som påförandet av ordningsavgift har offentliggjorts. Information om en påföljd ska finnas tillgänglig på Tullens webbplats i fem år.

Om det är oskäligt att offentliggöra namnet på en fysisk eller juridisk person som påförts ordningsavgift eller om offentliggörandet av ordningsavgiften skulle äventyra en pågående myndighetsundersökning, får Tullen

1) skjuta upp offentliggörandet av ett beslut om ordningsavgift tills det inte längre finns grunder för att låta bli att offentliggöra beslutet,

2) offentliggöra beslutet om ordningsavgift utan att ange namnet på den som påförts påföljden.

Om Tullen offentliggör ett beslut om ordningsavgift i enlighet med 2 mom. 2 punkten utan att ange namnet på den som påförts påföljden, kan Tullen samtidigt besluta att offentliggöra namnet senare efter en skälig tid, om grunderna för att inte offentliggöra namnet upphör under den tiden.

Betänkande EkUB 43/2018 rd

16 §

Verkställighet och återbetalning av ordningsavgift

Verkställigheten av ordningsavgiften sköts av Rättsregistercentralen. Ordningsavgift som påförts med stöd av denna lag verkställs i den ordning som föreskrivs i lagen om verkställighet av böter (672/2002).

17 §

Ändringssökande

I beslut av Tullen söks ändring på det sätt som anges i 13 kap. i tullagen.

~~18 §~~

~~*Myndighetssamarbete*~~

~~Om en behörig myndighet inte har grundat ett sådant datasöksystem för bank- och betalkonton som avses i 4 § kan den begära uppgifter via Tullens datasöksystem. Den behöriga myndigheten ska specificera för Tullen enligt vilken bestämmelse den begär information.~~

19 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 . Lagens 4 och 5 § tillämpas dock först från och med den 1 september 2020.

2.

Lag

om tillhandahållare av virtuella valutor

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på affärsverksamhet som bedrivs av tillhandahållare av virtuella valutor.

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

- 1) *virtuell valuta* ett värde i digital form
 - a) som inte getts ut av en centralbank eller någon annan myndighet och som inte utgör ett lagligt betalningsmedel,
 - b) som en person kan använda som betalningsinstrument, och
 - c) som kan överföras, lagras och växlas elektroniskt,
- 2) *tillhandahållare av virtuella valutor* en utgivare av virtuella valutor, en växelplattform för virtuella valutor och dess marknadsplats samt en leverantör av förvaringstjänster för virtuella plånböcker,
- 3) *utgivare av virtuella valutor* en fysisk eller juridisk person som ger ut en virtuell valuta,
- 4) *växelplattform för virtuella valutor* en fysisk eller juridisk person som affärs- eller yrkesmässigt
 - a) som en tjänst växlar virtuella valutor till ett lagligt betalningsmedel eller till en annan virtuell valuta,
 - b) som en tjänst växlar virtuella valutor till någon annan nyttinghet eller någon annan nyttinghet till virtuell valuta, eller
 - c) administrerar en marknadsplats där kunderna kan bedriva sådan verksamhet som avses i punkterna a och b ovan,
- 5) *leverantör av förvaringstjänster för virtuella plånböcker* en fysisk eller juridisk person som innehar virtuella valutor för någon annans räkning eller som erbjuder överföring eller förvaring av virtuella valutor,
- 6) *tjänst i anslutning till virtuella valutor* utgivning av virtuella valutor, en växelplattform för virtuella valutor och tillhandahållande av förvaringstjänster för virtuella plånböcker.

Betänkande EkUB 43/2018 rd

Sådana elektroniska pengar som avses i 5 § 6 a punkten i lagen om betalningsinstitut (297/2010) betraktas inte som virtuella valutor enligt 1 mom. 1 punkten ovan.

3 §

Tillsyn

Iakttagandet av denna lag och de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den övervakas av Finansinspektionen i enlighet med vad som föreskrivs i lagen om Finansinspektionen (878/2018) och i denna lag.

4 §

Registreringsskyldighet för tillhandahållare av virtuella valutor

Näringsidkare får tillhandahålla tjänster i anslutning till virtuella valutor endast om de är registrerade som tillhandahållare av virtuella valutor enligt denna lag.

Bestämmelserna om registreringsskyldighet i 5—9 § tillämpas inte på

1) näringsidkare som tillhandahåller tjänster i anslutning till virtuella valutor inom ett begränsat nätverk,

2) näringsidkare som tillhandahåller tjänster i anslutning till virtuella valutor sporadiskt i samband med annan yrkesmässig verksamhet som kräver tillstånd, registrering eller förhandsgodkännande.

5 §

Register över tillhandahållare av virtuella valutor och registeranmälan

Finansinspektionen för ett register över tillhandahållare av virtuella valutor.

Den som har för avsikt att tillhandahålla tjänster i anslutning till virtuella valutor ska för anteckning i registret göra en anmälan till Finansinspektionen. I registeranmälan ska ingå

1) de uppgifter som avses i 8 § 1 mom. 1 och 2 punkten och 11—13 §,

2) en utredning över de personer som avses i 7 § 2 mom. och vars tillförlitlighet ska bedömas, om anmälaren är en juridisk person.

Anmälaren ska på begäran av Finansinspektionen lämna också andra uppgifter som behövs för att bedöma om förutsättningarna för registrering uppfylls.

6 §

Förutsättningar för registrering

Finansinspektionen ska registrera anmälaren som en tillhandahållare av virtuella valutor, om

1) den sökande har rätt att utöva näringsverksamhet i Finland,

2) anmälaren inte har försatts i konkurs och, om anmälaren är en fysisk person, har uppnått myndighetsålder, inte har fått sin handlingsbehörighet begränsad och inte har blivit förordnad en intressebevakare,

Betänkande EkUB 43/2018 rd

3) anmälaren är tillförlitlig.

7 §

Tillförlitlighet

Den som gör anmälan anses inte tillförlitlig i den mening som avses i 6 § 1 mom. 3 punkten om han eller hon genom en lagakraftvunnen dom har dömts till fängelsestraff under de fem senaste åren före en bedömning eller till bötesstraff under de tre senaste åren före bedömningen för ett brott som kan anses visa att personen i fråga är uppenbart olämplig för att tillhandahålla tjänster i anslutning till virtuella valutor, för att äga en sammanslutning som bedriver sådan verksamhet eller för att vara styrelsemedlem eller ersättare, verkställande direktör eller ställföreträdande verkställande direktör eller på annat sätt medlem av högsta ledningen i en sådan sammanslutning, eller om han eller hon annars genom sin tidigare verksamhet har visat sig uppenbart olämplig för en sådan uppgift.

Om den som gör anmälan är en juridisk person gäller tillförlitlighetskravet verkställande direktören och dennes ställföreträdare, medlemmar och ersättare i styrelsen, förvaltningsrådet och jämförbara organ, ansvariga bolagsmän, andra som hör till den högsta ledningen och den som direkt eller indirekt innehar minst en tiondel av aktierna i ett aktiebolag eller den rösträtt som aktierna medför eller motsvarande ägande- eller bestämmanderätt, om det är fråga om en annan sammanslutning än ett aktiebolag.

Anmälaren betraktas inte heller som tillförlitlig om denne under de tre senaste åren före bedömningen upprepade gånger eller i betydande grad har försummat att betala skatter eller lagstadgade pensionsförsäkrings-, olycksfallsförsäkrings- eller arbetslöshetsförsäkringsavgifter eller att fullgöra sina registrerings-, anmälnings- eller betalningsskyldigheter i anslutning till avgifter som Tullen tar ut.

8 §

Uppgifter som ska föras in i registret och anmälan om ändringar

I registret införs

1) enskilda näringsidkares fullständiga namn och personbeteckning eller, om sådan saknas, födelsetid samt firma, eventuell bifirma, företags- och organisationsnummer eller annan motsvarande beteckning, huvudsakligt verksamhetsställe och besöksadress till de verksamhetsställen där det tillhandahålls tjänster i anslutning till virtuella valutor,

2) juridiska personers firma, eventuell bifirma, företags- och organisationsnummer eller annan motsvarande beteckning, huvudsakligt verksamhetsställe och besöksadress till de verksamhetsställen där det tillhandahålls tjänster i anslutning till virtuella valutor,

3) fullständigt namn och personbeteckning eller, om sådana saknas, födelsetid för de personer vars tillförlitlighet har kontrollerats i samband med handläggningen av registeranmälan,

4) registreringsdatum,

5) offentliga varningar som meddelats anmälaren och sådana förbud som förenats med vite,

6) orsak till och tidpunkt för avregistrering.

Tillhandahållaren av virtuella valutor ska utan dröjsmål till Finansinspektionen anmäla ändringar i de uppgifter som har införts i registret. Vidare ska tillhandahållaren av virtuella valutor

Betänkande EkUB 43/2018 rd

informera Finansinspektionen om att denne inte har tillhandahållit sådana tjänster under de senaste sex månaderna eller att denne har lagt ned sin verksamhet.

9 §

Tillhandahållande av information

Trots bestämmelserna i 16 § 3 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) får Finansinspektionen lämna ut enskilda personuppgifter ur registret. Personbeteckningar får Finansinspektionen dock lämna ut med stöd av denna lag endast om uppgiften lämnas i form av en utskrift eller i teknisk lagringsform och om mottagaren med stöd av 26 § i dataskyddslagen (/) eller med stöd av någon annan lag har rätt att behandla personbeteckningar.

Följande uppgifter i registret ska Finansinspektionen dock hålla allmänt tillgängliga med hjälp av ett elektroniskt datanät:

1) enskilda näringsidkares namn och firma, eventuell bifirma, företags- och organisationsnummer eller annan motsvarande beteckning, huvudsakligt verksamhetsställe och besöksadress till de verksamhetsställen där det tillhandahålls tjänster i anslutning till virtuella valutor,

2) juridiska personers firma, eventuell bifirma, företags- och organisationsnummer eller annan motsvarande beteckning, huvudsakligt verksamhetsställe och besöksadress till de verksamhetsställen där det tillhandahålls tjänster i anslutning till virtuella valutor,

3) namnet på verkställande direktören och dennes ställföreträdare, på medlemmar och ersättare i styrelsen och jämförbara organ och på ansvariga bolagsmän,

4) registreringsdatum,

5) offentliga varningar som meddelats anmälnaren och sådana förbud som förenats med vite.

10 §

Bevaring av handlingar och uppgifter som gäller tjänsterna

Om inte bestämmelser om en längre bevaringstid finns någon annanstans i lag, ska tillhandahållaren av virtuella valutor bevara handlingar och uppgifter som gäller tjänsterna i anslutning till virtuella valutor i fem år från det att den grund på vilken uppgifterna har införts i registret har upphört. Om det uppkommer oenighet om en tjänst ska handlingarna och uppgifterna dock bevaras till dess parterna har kommit överens om saken eller ärendet har avgjorts.

11 §

Förvaring av kundmedel

Den som tillhandahåller virtuella valutor ska skydda medel och virtuella valutor som mottagits från tjänsteanvändare eller andra tjänsteleverantörer för växling av virtuella valutor. Med medel avses kontanter, på ett konto registrerat penningvärde och elektroniska pengar.

Den som tillhandahåller virtuella valutor ska förvara de medel som avses i 1 mom. så att det inte finns risk för att de sammanblandas med andra tjänsteanvändares eller tjänsteleverantörers medel eller med tillhandahållarens egna medel. Tillhandahållaren av virtuella valutor ska sätta in medlen på konto i en centralbank eller inlåningsbank eller i ett kreditinstitut som i någon annan

Betänkande EkUB 43/2018 rd

stat fått koncession för att ta emot insättningar, eller placera medlen i lågriskpapper och värdepapper som lätt kan omsättas i pengar eller i andra investeringsobjekt, om medlen inte arbetsdagen efter att de mottagits har överförts. Finansinspektionen utfärdar föreskrifter om när värdepapper eller andra investeringsobjekt ska anses vara av lågriskkaraktär och lätta att omsätta i pengar.

Tillhandahållaren av virtuella valutor ska i förväg underrätta Finansinspektionen om väsentliga förändringar av de åtgärder som tillhandahållaren har vidtagit för efterlevnaden av denna paragraf.

Finansinspektionen får meddela närmare föreskrifter om förvaring och skydd av kundmedel.

12 §

Marknadsföring

En tillhandahållare av virtuella valutor ska i sin marknadsföring ge kunden all den information om den marknadsförda tjänsten som kan vara relevant för kundens beslut om tjänsten.

En tillhandahållare av virtuella valutor får inte i sin marknadsföring lämna osanna eller vilseledande upplysningar eller annars använda förfaranden som är otillbörliga från kundens synpunkt eller strider mot god sed. Bestämmelser om förfaranden som från konsumentens synpunkt är otillbörliga eller strider mot god sed finns även i 2 kap. i konsumentskyddslagen (38/1978).

Marknadsföring som inte innehåller information som är relevant för kundens finansiella säkerhet ska alltid anses vara otillbörlig.

Om en virtuell valuta är ett sådant finansiellt instrument som avses i 2 kap. 2 § i värdepappersmarknadslagen (746/2012) ska även den lagen tillämpas på den virtuella valutan.

13 §

Kundkontroll

En tillhandahållare av virtuella valutor ska ha kännedom om sina kunder. Tillhandahållaren ska identifiera kundens verkliga förmånstagare och de personer som handlar för kundens räkning, samt dessutom vid behov verifiera deras identitet. När skyldigheterna enligt detta moment fullgörs kan de system som avses i 2 mom. nyttiggöras.

En tillhandahållare av virtuella valutor ska ha tillräckliga riskhanteringssystem för att bedöma de risker som kunderna medför för dess verksamhet.

I fråga om kundkontroll gäller dessutom vad som föreskrivs i lagen om förhindrande och utredning av penningtvätt och av finansiering av terrorism (444/2017).

Finansinspektionen kan meddela närmare föreskrifter om de tillvägagångssätt som ska iakttas vid kundkontroll enligt 1 mom. och om riskhantering enligt 2 mom.

14 §

Rätt att få uppgifter ur bötes- och straffregistret

Finansinspektionen har rätt att trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av information ur det bötesregister som avses i 46 § i lagen om verkställighet av böter (672/2002) få de uppgifter som är nödvändiga för att utreda tillförlitligheten i fråga om en

Betänkande EkUB 43/2018 rd

person som avses i 7 § i denna lag. Bestämmelser om rätten att få uppgifter ur straffregistret finns i straffregisterlagen (770/1993).

15 §

Tillhandahållande av virtuella valutor utan registrering

Finansinspektionen ska förbjuda tillhandahållande av tjänster i anslutning till virtuella valutor om verksamheten bedrivs i strid med denna lag utan registrering. Om det finns särskilda skäl till detta kan förbudet också meddelas så att det gäller en person som är anställd av en rörelse som utövar sådan verksamhet eller någon annan som agerar för dennes räkning.

Förbudet ska förenas med vite, om det inte av särskilda skäl är onödigt. Bestämmelser om Finansinspektionens rätt att meddela offentlig varning finns i lagen om Finansinspektionen.

16 §

Avregistrering

Finansinspektionen ska utan ogrundat dröjsmål avföra en tillhandahållare av virtuella valutor ur registret, om

1) tillhandahållaren av virtuella valutor under de föregående sex månaderna inte har tillhandahållit tjänster i anslutning till virtuella valutor eller har upphört med sin verksamhet,

2) tillhandahållaren av virtuella valutor har godkänts i registret på basis av felaktiga eller vilseledande uppgifter som tillhandahållaren lämnat,

3) förutsättningarna för registrering i 6 § 1 mom. 1—3 punkten inte längre uppfylls,

4) det i den verksamhet som tillhandahållaren av virtuella valutor eller dess högsta ledning bedriver förekommer allvarliga eller upprepade försummelser och tillhandahållaren redan tidigare har meddelats ett sådant verksamhetsförbud som avses i 17 § 1 mom.

I samband med avregistreringen får Finansinspektionen i syfte att tillvarata kundernas intressen meddela föreskrifter om vilka åtgärder tillhandahållaren av virtuella valutor ska vidta för att avsluta verksamheten.

17 §

Andra påföljder för tillhandahållare av virtuella valutor

Om en tillhandahållare av virtuella valutor i väsentlig grad försummar en skyldighet enligt 8 § 2 mom. eller 10, 11 och 13 § och försummelsen inte har rättats till inom en av Finansinspektionen angiven skälig tid, får Finansinspektionen förbjuda tillhandahållaren av virtuella valutor att fortsätta verksamheten tills försummelsen har rättats till.

Finansinspektionen får förena förbudet med vite.

Bestämmelser om Finansinspektionens rätt att meddela offentlig varning finns i lagen om Finansinspektionen.

Betänkande EkUB 43/2018 rd

18 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

19 §

Övergångsbestämmelse

Den som när denna lag träder i kraft utövar verksamhet som enligt denna lag förutsätter registrering får fortsätta med sin verksamhet i Finland utan registrering fram till den 1 november 2019.

3.

Lag

om ändring av lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (444/2017) 1 kap. 2 § 1 mom. 1 punkten underpunkt c, 22 och 24 punkten samt i 4 § 1 mom. det inledande stycket i 11 samt 17 punkten, 2 kap. 1 §, 3 kap. 1 § 3 mom., 2 § 4 mom., 3 § 2 mom., 4 § 1 mom., 7 § 4 mom., 9 §, 13 § 1 mom. och det inledande stycket i 3 mom. samt 14 §, 5 kap. 1 §, 6 kap. 1 §, 2 § 1 mom. och 3 §, 7 kap. 1 § 1 mom. och rubriken för 9 kap. 3 §,

av dem 3 kap. 3 § 2 mom. sådant det lyder delvis ändrat och 4 § 1 mom. sådant det lyder i lag 406/2018 samt 7 kap. 1 § 1 mom. sådant det lyder i lag 401/2018, och

fogas till 1 kap. 2 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lagarna 1089/2017, 244/2018 och 413/2018, nya 8 a, 25 och 26 punkter, till 4 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 1089/2017, ett nytt 2 mom., till 3 kap. 3 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 406/2018, ett nytt 6 mom. och till 3 kap. en ny 13 a §, till 6 kap. en ny 5 och 6 §, till 7 kap. 1 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 401/2018, ett nytt 5 mom. och till 7 kap. en ny 1 a §, till 8 kap. 1 § 1 mom. en ny 9 a-punkt samt till 3 § 1 mom. en ny 9 a-punkt och till 9 kap. 3 § nya 3—8 mom. som följer:

Betänkande EkUB 43/2018 rd

1 kap.

Allmänna bestämmelser

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på

1) i 4 § 2 mom. i lagen om Finansinspektionen (878/2008) avsedda
c) utländska sammanslutningar som motsvarar auktoriserade tillsynsobjekt enligt underpunkt a, om sammanslutningen tillhandahåller tjänster i Finland via en representant utan att etablera filial,

8 a) sådana tillhandahållare av virtuella valutor som avses i lagen om tillhandahållare av virtuella valutor (/),

22) dem som affärs- eller yrkesmässigt huvudsakligen direkt eller indirekt tillhandahåller skatterådgivningstjänster eller stöd i skattefrågor,

24) dem som affärs- eller yrkesmässigt säljer eller förmedlar varor till den del de kontant betalar eller får en betalning eller flera med varandra sammanhängande betalningar som sammanlagt uppgår till minst 10 000 euro,

25) dem som affärs- eller yrkesmässigt säljer eller förmedlar konstverk till den del de betalar eller får en betalning eller flera med varandra sammanhängande betalningar som sammanlagt uppgår till minst 10 000 euro,

26) dem som affärs- eller yrkesmässigt säljer eller förmedlar konstverk via en frihamn eller förvarar konstverk till den del de betalar eller får en betalning eller flera med varandra sammanhängande betalningar som sammanlagt uppgår till minst 10 000 euro.

4 §

Definitioner

I denna lag avses med

11) *person i politiskt utsatt ställning* en fysisk person som har eller har haft betydande offentliga uppdrag,

17) *företag som tillhandahåller finansiella tjänster* ett annat företag än en sammanslutning eller näringsidkare enligt 1 kap. 2 § 1 mom. 1—8 a punkten, när företaget bedriver en eller flera verksamheter enligt 5 kap. 1 § 1 mom. 2—11, 13 eller 14 punkten i kreditinstitutslagen, och i Finland etablerade filialer till företag som tillhandahåller finansiella tjänster,

Betänkande EkUB 43/2018 rd

Närmare bestämmelser om de betydande offentliga uppdrag som avses i 1 mom. 11 punkten utfärdas genom förordning av statsrådet.

2 kap.

Riskbedömning

1 §

Nationell bedömning av riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism

Inrikesministeriet och finansministeriet samordnar den nationella bedömningen av riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism. Inrikesministeriet svarar för bedömningen av riskerna i fråga om finansiering av nationell terrorism och finansministeriet för bedömningen av riskerna i fråga om finansieringen av penningtvätt. I riskbedömningen ska de risker för penningtvätt och finansiering av terrorism som gäller i Finland identifieras och bedömas samt Europeiska kommissionens, nedan kallad *kommissionen*, bedömning på unionsnivå av riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism beaktas. Den nationella riskbedömningen ska uppdateras regelbundet och sändas till kommissionen, de europeiska tillsynsmyndigheterna och de övriga medlemsstaterna.

Syftet med riskbedömningen är att

- 1) specificera riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism inom olika sektorer,
- 2) stödja och effektivisera bekämpningen av penningtvätt och finansiering av terrorism samt resursfördelningen,
- 3) stödja olika sektorer när de upprättar enhetliga rutiner för att bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism,
- 4) ge behöriga tillsynsmyndigheter, advokatföreningen och rapporteringsskyldiga information som stöd för riskbedömningen enligt 2 och 3 §,
- 5) beskriva strukturerna och de allmänna åtgärderna, årsverkerna samt finansieringen från staten och de övriga offentliga finanserna när det gäller att bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism.

Inrikesministeriet och finansministeriet ska offentliggöra en sammanfattning av riskbedömningen.

Inrikesministeriet, finansministeriet och justitieministeriet ska säkerställa att det till stöd för riskbedömningen sammanställs statistik som gör det möjligt att utvärdera hur effektivt penningtvätt och finansiering av terrorism bekämpas. Inrikesministeriet och finansministeriet ska offentliggöra en årlig sammanfattning av statistiken.

Betänkande EkUB 43/2018 rd

3 kap.

Kundkontroll

1 §

Kundkontroll och riskbaserad bedömning

De åtgärder för kundkontroll som anges i detta kapitel ska utifrån den riskbaserade bedömningen iakttas så länge kundförhållandet består. Vidare ska den rapporteringsskyldiga iakttas bestämmelserna om kundkontroll, om den rapporteringsskyldiga har en lagstadgad skyldighet att under kalenderåret kontakta en kund för att kontrollera relevanta uppgifter om den verkliga förmånstagaren eller om den rapporteringsskyldiga har haft en sådan skyldighet med stöd av lagen om det nationella genomförandet av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i rådets direktiv om administrativt samarbete i fråga om beskattning och om upphävande av direktiv 77/799/EEG samt om tillämpning av direktivet (185/2013).

2 §

Kundidentifiering och kontroll av kundens identitet

En rapporteringsskyldig ska identifiera sin kund och kontrollera dennas identitet när kundförhållandet etableras eller senast innan kunden får bestämmanderätt över de medel eller annan egendom som ingår i transaktionen eller innan transaktionen har slutförts. Om ett nytt kundförhållande ingås med en sådan juridisk person eller utländsk klassisk trust som avses i 6 kap. ska den rapporteringsskyldiga vid upprättandet av kundförhållandet förvissa sig om att förmånstagaren till den nämnda juridiska personen eller utländska klassiska trusten har förts in i det register som avses i kapitlet i fråga.

3 §

Uppgifter om kundkontroll och bevarande av uppgifterna

Av kundkontrolluppgifterna ska följande bevaras:

- 1) namn, födelsetid, personbeteckning och adress,
- 2) representanters namn, födelsetid och personbeteckning,
- 3) juridiska personers fullständiga namn, registernummer, registreringsdag och registermyndighet samt vid behov bolagsordning,
- 4) fullständiga namn på samt födelsetider och medborgarskap för ledamöterna i den juridiska personens styrelse eller i motsvarande beslutande organ,
- 5) den juridiska personens bransch,

Betänkande EkUB 43/2018 rd

6) namn, födelsetid och finsk personbeteckning eller, om sådan saknas, medborgarskap för verkliga förmånstagare samt vid behov en noggrannare beskrivning av ägar- och kontrollstrukturen, eller om den verkliga förmånstagaren inte har kunnat identifieras, ovan avsedda uppgifter om de personer som nämns i 1 kap. 5 § 4 mom.,

7) namnet på dokument som använts för att kontrollera identiteten, dokumentets nummer eller någon annan identifieringsuppgift och dokumentets utfärdare eller en kopia av dokumentet, eller, om kunden har identifierats på distans, uppgifter om de förfaranden eller källor som använts för kontrollen,

8) uppgifter om kundens verksamhet, arten och omfattningen av kundens affärsverksamhet, kundens ekonomiska ställning och grunderna för användningen av transaktionen eller tjänsten samt uppgifter om medlens ursprung och övriga i 4 § 1 mom. avsedda behövliga uppgifter som inhämtats för kundkontroll,

9) nödvändiga uppgifter som inhämtats för fullgörande av utredningsskyldigheten enligt 4 § 3 mom. och av de skärpta åtgärderna för kundkontroll i fråga om personer i politiskt utsatt ställning enligt 13 §,

10) bank- eller betalkontots nummer, namnet på kontoinnehavaren eller den som har rätt att använda kontot och datum för öppnande och avslutande av kontot samt andra identifieringsuppgifter för kontot till den del de inte ingår i 1—9 punkten och det med tanke på arten av den rapporteringsskyldigas affärsverksamhet är ändamålsenligt att bevara uppgifterna och förutsatt att inget hinder för erhållande av uppgifterna följer av den övriga lagstiftningen,

11) namnet på den som hyr ett bankfack och andra identifieringsuppgifter i anslutning till bankfackshyran, till den del de inte ingår i 1—9 punkten, samt hyrestidens längd, förutsatt att det med tanke på arten av den rapporteringsskyldigas affärsverksamhet är ändamålsenligt att bevara uppgifterna och inget hinder för erhållande av uppgifterna följer av den övriga lagstiftningen,

12) uppgifter som erhållits med hjälp av de metoder för elektronisk identifiering som anges i förordning (EU) nr 910/2014 och relaterade betrodda tjänster eller via andra skyddade identifieringsprocesser som genomförs på distans eller på elektronisk väg och som regleras, identifieras eller godkänns av relevanta nationella myndigheter.

Om endast en del av ledamöterna i en juridisk persons styrelse eller motsvarande beslutande organ har förts in i det register som avses i 6 kap. 1 § i enlighet med den övriga lagstiftning som gäller juridiska personer, kan av kundkontrolluppgifterna uppgifterna om dessa personer bevaras med stöd av 2 mom. 4 punkten, om detta kan anses motiverat utgående från den rapporteringsskyldigas riskbedömning.

4§

Inhämtande av uppgifter om kunder samt fortlöpande uppföljning och utredningsskyldighet

De rapporteringsskyldiga ska inhämta uppgifter om sina kunders och deras verkliga förmånstagares verksamhet, arten och omfattningen av deras affärsverksamhet och grunderna för att en tjänst eller produkt används. De rapporteringsskyldiga får utnyttja uppgifter från olika uppgiftskällor om kunderna eller deras verkliga förmånstagare för att upprätta och förvalta den riskbedömning som gäller kunderna, för att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism samt för att fullgöra den rapporteringsskyldighet och utredningsskyldighet som avses i denna lag. De rapporteringsskyldiga ska fästa särskild vikt vid uppgiftskällans trovärdighet och tillförlitlighet.

Betänkande EkUB 43/2018 rd

Bestämmelser om behandling av personuppgifter finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), nedan *dataskyddsförordningen*, och i personuppgiftslagen (523/1999).

7§

Fullgörande av skyldigheter i fråga om kundkontroll för den rapporteringsskyldigas räkning

De rapporteringsskyldiga ska se till att de innan en transaktion genomförs får de uppgifter som avses i 3 § 2 mom. 1—7 punkten av en tredje part. En rapporteringsskyldig ska dessutom se till att den har tillgång till alla uppgifter om kundkontroll och att en tredje part på dennes begäran lämnar uppgifterna till den rapporteringsskyldiga.

9§

Undantag från kundkontroll i samband med elektroniska pengar

Om den rapporteringsskyldiga utifrån en riskbedömning gör den bedömningen att risken för penningtvätt och finansiering av terrorism i anslutning till elektroniska pengar är låg tillämpas inte bestämmelserna om kundidentifiering och kontroll av kundens identitet i 2 §, bestämmelserna om uppgifterna om kundkontroll och bevarande av uppgifterna i 3 § och bestämmelserna om inhämtande av uppgifter om kunder i 4 § 1 mom. förutsatt att följande förutsättningar för riskhantering är uppfyllda:

1) det elektroniska mediet kan inte laddas på nytt eller i mediet kan enligt lagen om betalningsinstitut lagras elektroniska pengar till ett belopp av högst 150 euro per månad och mediet kan användas endast i Finland,

2) i det elektroniska mediet kan lagras högst 150 euro och mediet kan användas endast i Finland,

3) det elektroniska mediet kan användas endast för köp av varor eller tjänster,

4) det elektroniska mediet kan inte laddas med anonyma elektroniska pengar,

5) utgivaren av det elektroniska mediet har tillgång till tillräckliga tillsynsförfaranden för att upptäcka ovanliga eller tvivelaktiga transaktioner,

6) högst 50 euro i kontanter kan lösas in via det elektroniska mediet eller, om det är fråga om en betalningstransaktion på distans, den betalda summan är högst 50 euro per transaktion.

Ett kreditinstitut eller finansiellt institut får godkänna en betalning som görs med hjälp av ett anonymt elektroniskt medium från en stat utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om de villkor som anges i 1 mom. tillämpas på det elektroniska mediet.

Betänkande EkUB 43/2018 rd

13 §

Skärpta åtgärder för kundkontroll i fråga om personer i politiskt utsatt ställning

De rapporteringsskyldiga ska ha lämpliga på riskbaserad bedömning grundade förfaranden för att konstatera om en kund eller kundens verkliga förmånstagare är eller har varit en person i politiskt utsatt ställning eller en sådan persons familjemedlem eller medarbetare.

Om en kund eller kundens verkliga förmånstagare är eller har varit en person i politiskt utsatt ställning eller är en sådan persons familjemedlem eller är känd som medarbetare till en sådan person, ska

13 a §

Skärpta åtgärder för kundkontroll i fråga om högriskstater utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet

Om den rapporteringsskyldiga gör affärstransaktioner eller erlägger betalningar med anknytning till stater utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet som kommissionen har specificerat som högriskstater för penningtvätt och finansiering av terrorism ska den rapporteringsskyldiga iaktta följande skärpta förfaranden för kundkontroll:

- 1) den rapporteringsskyldiga ska inhämta ytterligare information om kunden och den verkliga förmånstagaren,
- 2) den rapporteringsskyldiga ska inhämta ytterligare information om syftet med den affärsförbindelse som ska upprättas,
- 3) den rapporteringsskyldiga ska inhämta ytterligare information om ursprunget till kundens och den verkliga förmånstagarens medel och förmögenhet,
- 4) den rapporteringsskyldiga ska inhämta ytterligare information om orsakerna till affärstransaktionerna,
- 5) den rapporteringsskyldiga ska inhämta den rapporteringsskyldigas högre lednings godkännande till att ett kundförhållande inleds och fortsätts,
- 6) den rapporteringsskyldiga ska ordna skärpt, fortlöpande övervakning av kundförhållandet genom att utöka antalet kontroller både kvantitativt och tidsmässigt och genom att välja affärstransaktioner som kräver mer omfattande utredningar.

Utöver vad som föreskrivs i 1 mom. ska den rapporteringsskyldiga enligt en riskbaserad bedömning vid behov tillämpa följande förfaranden:

- 1) den rapporteringsskyldiga ska tillämpa andra nödvändiga skärpta förfaranden för kundkontroll,
- 2) den rapporteringsskyldiga ska använda behövliga metoder för rapportering av affärstransaktioner,
- 3) den rapporteringsskyldiga ska begränsa antalet kundförhållanden och affärstransaktioner i fråga om kunder från sådana högriskstater som avses i 1 mom.

Om det är nödvändigt för att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism från sådana högriskstater som avses i 1 mom. kan tillsynsmyndigheten vidta följande åtgärder:

- 1) förbjuda att ett dotterbolag eller en filial grundas i Finland,

Betänkande EkUB 43/2018 rd

2) förbjuda att den rapporteringskyldiga grundar en filial eller representation i staten i fråga, eller kräva ytterligare övervakningsåtgärder eller extern revision i dotterbolaget eller filialen,

3) i övrigt i sina uppgifter beakta de brister som finns i förhindrandet av penningtvätt och finansiering av terrorism i staten i fråga,

4) kräva att kreditinstitut och finansiella institut ska bedöma och ändra eller vid behov avsluta en korrespondentbanksförbindelse med ett kreditinstitut eller ett finansiellt institut som etablerat sig i staten i fråga, eller kräva att den externa revisionen utökas i ett dotterbolag eller en filial som hör till samma konsolideringsgrupp som kreditinstitutet eller det finansiella institutet och som har sitt säte i en högriskstat.

När tillsynsmyndigheten vidtar sådana åtgärder som avses i 3 mom. ska den beakta internationella bedömningar och rapporter om förhindrande av penningtvätt och finansiering av terrorism när det gäller risker som är förknippade med de tredjeländer som avses i 1 mom.

14§

Central kontaktpunkt

Ett betalningsinstitut eller institut för elektroniska pengar enligt lagen om betalningsinstitut ska utse en central kontaktpunkt om det utan att etablera filial tillhandahåller betaltjänster eller utgivning av elektroniska pengar i Finland via en representant från en EES-stats territorium, förutsatt att de villkor som anges i artikel 3.1 i kommissionens delegerade förordning (EU) 2018/1108 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 med tekniska standarder för tillsyn avseende kriterierna för utseende av centrala kontaktpunkter för utgivare av elektroniska pengar och betaltjänstleverantörer och med regler för deras funktioner, nedan *kommisionens delegerade förordning*, uppfylls. Finansinspektionen kan dessutom förutsätta att en central kontaktpunkt ska utses i de situationer som avses i artiklarna 3.2 och 3.4 i kommissionens delegerade förordning. Finansinspektionen ska göra sin bedömning utifrån de omständigheter som fastställs i artiklarna 3.3 och 3.4. Den centrala kontaktpunkten svarar på institutets vägnar för att

- 1) de krav som föreskrivs i denna lag och i kommissionens delegerade förordning uppfylls,
- 2) handlingar och information ges in till Finansinspektionen.

Finansinspektionen kan kräva att den centrala kontaktpunkten för betalningsinstitutet eller institutet för elektroniska pengar ska rapportera tvivelaktiga transaktioner till centralen för utredning av penningtvätt på det sätt som avses i 4 kap. 1 § eller att den centrala kontaktpunkten ska gå igenom institutets betalningsuppdrag i syfte att upptäcka tvivelaktiga transaktioner. Vidare kan centralen för utredning av penningtvätt kräva att den centrala kontaktpunkten ska sända centralen nödvändiga uppgifter om institutets verksamhet.

I artiklarna 4 och 5 i kommissionens delegerade förordning föreskrivs om den centrala kontaktpunktens uppgifter. Finansinspektionen kan förutsätta att en central kontaktpunkt ska sköta olika tilläggsuppgifter enligt artikel 6 i förordningen.

Betänkande EkUB 43/2018 rd

5 kap.

Registret för övervakning av penningtvätt

1 §

Tillämpningsområde

Detta kapitel tillämpas på sådana rapporteringsskyldiga enligt 1 kap. 2 § 1 mom. 13—18 och 20—26 punkten som inte är auktoriserade tillsynsobjekt eller skyldiga att låta registrera sig i ett annat register som förs av tillsynsmyndigheten än det register som avses i detta kapitel.

6 kap.

Uppgifter om verkliga förmånstagare

1 §

Tillämpningsområde

I detta kapitel föreskrivs det om skyldigheten att förvalta uppgifter om verkliga förmånstagare i sådana sammanslutningar som avses i 3 § 1 mom. 1 och 4—6 punkten i handelsregisterlagen (129/1979), sådana föreningar som är införda i föreningsregistret, sådana religionssamfund som är införda i registret över religionssamfund och sådana stiftelser som är införda i stiftelseregistret. En verklig förmånstagare ska lämna en i detta kapitel avsedd sammanslutning de uppgifter som behövs för att säkerställa att uppgifterna i registret är korrekta och uppdaterade.

Vad som föreskrivs i detta kapitel tillämpas dock inte på bolag som är föremål för handel på en reglerad marknad enligt lagen om handel med finansiella instrument.

2 §

Sammanslutningars skyldighet att förvalta uppgifter om verkliga förmånstagare

Sådana sammanslutningar som avses i 3 § 1 mom. 1 eller 4—6 punkten i handelsregisterlagen, sådana föreningar som är införda i föreningsregistret, sådana religionssamfund som är införda i registret över religionssamfund och sådana stiftelser som är införda i stiftelseregistret ska på ett lämpligt sätt inhämta och förvalta exakta och uppdaterade uppgifter om sina verkliga förmånstagare enligt 1 kap. 5 § 2—4 mom. eller 7 § samt på begäran tillhandahålla den rapporteringsskyldiga som avses i 1 kap. 2 § dessa uppgifter, när den rapporteringsskyldiga vidtar åtgärder för kundkontroll.

Betänkande EkUB 43/2018 rd

3 §

Skyldighet för förvaltare av utländska trustar att ha kännedom om verkliga förmånstagare

Förvaltaren av en utländsk klassisk trust eller liknande juridisk konstruktion enligt artikel 3.7 d i penningtvättsdirektivet ska i enlighet med 1 kap. 6 § inhämta uppgifter om trustens verkliga förmånstagare och lämna in dem till handelsregistret. Förvaltaren ska lämna uppgifterna till den rapporteringsskyldiga i samband med ett sådant kundförhållande som avses i 3 kap. 2 § 1 mom. eller en sådan transaktion som avses i 1 mom. 1 och 2 punkten eller i 2 mom.

Om de uppgifter som avses i 1 kap. 6 § redan har registrerats i en annan EES-stat och förvaltaren företer ett verifikat över anteckningen i registret, ska uppgifterna inte föras in på nytt i handelsregistret.

Om en utländsk klassisk trust eller liknande juridisk konstruktion enligt artikel 3.7 d i penningtvättsdirektivet har grundats eller är belägen utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och förvaltaren inleder transaktioner eller köper fastigheter i den utländska trustens namn, ska de uppgifter som anges i 1 kap. 6 § föras in i handelsregistret.

5 §

Den rapporteringsskyldigas, tillsynsmyndighetens och advokatföreningens rapporteringsskyldighet

Om den rapporteringsskyldiga, tillsynsmyndigheten eller advokatföreningen upptäcker brister eller inkonsekvenser i de uppgifter som registrerats om den verkliga förmånstagaren i fråga om en sådan sammanslutning eller utländsk klassisk trust eller liknande juridisk konstruktion som avses i detta kapitel ska denne anmäla detta till registerföraren utan obefogat dröjsmål.

Den personuppgiftsansvarige ska vid behov uppdatera de uppgifter som avses i 1 mom. utan obefogat dröjsmål.

6 §

Lämnande av uppgifter till en tillsynsmyndighet eller någon annan tillsynsansvarig aktör i en annan EES-stat

Den personuppgiftsansvarige, tillsynsmyndigheterna och advokatföreningen enligt 1 § 1 mom. i detta kapitel ska utan obefogat dröjsmål och avgiftsfritt lämna registeruppgifter om de verkliga förmånstagarna i en sammanslutning och en utländsk klassisk trust eller liknande juridisk konstruktion till en tillsynsmyndighet eller någon annan motsvarande aktör som ansvarar för förhindrandet av penningtvätt och av finansiering av terrorism i en annan EES-stat.

Betänkande EkUB 43/2018 rd

7 kap.

Tillsyn

1 §

Tillsynsmyndigheterna och anmälan till centralen för utredning av penningtvätt

Tillsyn över efterlevnaden av denna lag och av bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den utövas av följande myndigheter:

- 1) Finansinspektionen när det är fråga om rapporteringsskyldiga enligt 1 kap. 2 § 1 mom. 1—8 och 8 a punkten,
- 2) Polisstyrelsen när det är fråga om penningspelssammanslutningar enligt 1 kap. 2 § 1 mom. 9 och 10 punkten samt i 1 kap. 2 § 2 mom. avsedda näringsidkare och sammanslutningar som förmedlar deltagaravgifter och deltagaranmälningar för penningspel som tillhandahålls av sådana penningspelssammanslutningar som avses i 1 kap. 2 § 1 mom. 9 och 10 punkten,
- 3) Patent- och registerstyrelsen när det är fråga om rapporteringsskyldiga enligt 1 kap. 2 § 1 mom. 11 punkten,
- 4) regionförvaltningsverket när det är fråga om rapporteringsskyldiga enligt 1 kap. 2 § 1 mom. 13—26 punkten, till den del de inte med stöd av 1 punkten står under Finansinspektionens tillsyn.

Om den rapporteringsskyldiga som sin huvudsakliga affärsverksamhet bedriver en verksamhet som med stöd av 1 mom. står under flera behöriga myndigheters tillsyn, kan de behöriga myndigheterna komma överens om att tillsynsuppgiften enligt denna lag i sin helhet överförs på en av dessa behöriga myndigheter. Efter att överenskommelsen har ingåtts är endast den tillsynsmyndighet som tagit emot uppgiften behörig att utöva de tillsyns- och påföljdsbefogenheter som avses i denna lag.

1 a §

Advokatföreningens årsredovisning

Advokatföreningen ska sammanställa en årsredovisning som redogör för

- 1) framställningar om meddelande av administrativa påföljder, som advokatföreningen lämnat till regionförvaltningsverket med stöd av 8 kap. i denna lag,
- 2) antalet rapporter som advokatföreningen mottagit med stöd av 9 § i detta kapitel,
- 3) antalet tillsynsåtgärder och en beskrivning av de åtgärder som har vidtagits i tillsynen över den rapporteringsskyldigas följande skyldigheter:
 - a) förfarande för kundkontroll,
 - b) rapportering av tvivelaktiga transaktioner,
 - c) bevarande av kunduppgifter,
 - d) interna revisioner.

Årsredovisningen ska sammanställas senast den 31 mars varje år.

Betänkande EkUB 43/2018 rd

8 kap.

Administrativa påföljder

1 §

Ordningsavgift

Tillsynsmyndigheten ska påföra rapporteringsskyldiga tillsynsobjekt enligt 7 kap. 1 § 1 mom. en ordningsavgift, med undantag för näringsidkare och sammanslutningar som avses i 1 kap. 2 § 2 mom., om de uppsåtligen eller av oaktsamhet

1 a) försummar eller bryter mot skyldigheten enligt 2 kap. 3 att göra riskbedömningar och uppdatera dem,

9 a) försummar eller bryter mot skyldigheten enligt 3 kap. 13 a § att iaktta skärpta förfaranden för kundkontroll,

9 b) försummar eller bryter mot skyldigheten enligt 3 kap. 14 § att utse en central kontaktpunkt, ge in handlingar och information till Finansinspektionen eller centralen för utredning av penningtvätt, eller att sköta de uppgifter som kontaktpunkten ålagts i denna lag eller kommissionens delegerade förordning,

3 §

Påföljdsavgift

Tillsynsmyndigheten ska påföra rapporteringsskyldiga tillsynsobjekt enligt 7 kap. 1 § 1 mom. en påföljdsavgift, med undantag för näringsidkare och sammanslutningar som avses i 1 kap. 2 § 2 mom., om de uppsåtligen eller av oaktsamhet allvarligt, upprepade gånger eller systematiskt

1 a) försummar eller bryter mot skyldigheten enligt 2 kap. 3 att göra riskbedömningar och uppdatera dem,

9 a) försummar eller bryter mot skyldigheten enligt 3 kap. 13 a § att iaktta skärpta förfaranden för kundkontroll,

9 b) försummar eller bryter mot skyldigheten enligt 3 kap. 14 § att utse en central kontaktpunkt, ge in handlingar och information till Finansinspektionen eller centralen för utredning av penningtvätt, eller att sköta de uppgifter som kontaktpunkten ålagts i denna lag eller kommissionens delegerade förordning,

Betänkande EkUB 43/2018 rd

9 kap.

Särskilda bestämmelser

3§

Tillsynsmyndigheternas och advokatföreningens nationella och internationella samarbete samt informationsutbyte

Tillsynsmyndigheter och advokatföreningen ska samarbeta med sådana tillsynsmyndigheter och andra aktörer i andra EES-stater och i stater utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet som sköter tillsynsuppgifter som motsvarar uppgifterna i denna lag i syfte att bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism. Tillsynsmyndigheter och advokatföreningen ska, trots det som annars föreskrivs om sekretess, utan dröjsmål ge utländska tillsynsmyndigheter och andra aktörer som sköter tillsynsuppgifter som motsvarar uppgifterna i denna lag i syfte att bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism, sådan information som de har som är nödvändig för att förhindra och avslöja penningtvätt och finansiering av terrorism.

Tillsynsmyndigheterna och advokatföreningen får vägra samarbeta med en tillsynsmyndighet och andra aktörer i andra EES-stater endast om

- 1) samarbetet skulle äventyra Finlands självbestämmanderätt, säkerhet eller allmänna ordning,
- 2) begäran om samarbete gäller en part i en rättegång om det ärende som begäran avser och rättegången eller det administrativa förfarandet redan har inletts i Finland,
- 3) det i Finland har getts ett lagakraftvunnet beslut som gäller den person och den gärning som samarbetsbegäran avser,
- 4) det sannolikt får negativa konsekvenser för Finansinspektionens egen utredning eller tillsyn över verkställigheten om man tillmötesgår begäran, eller
- 5) det är fråga om information som omfattas av tystnadsplikten för advokater.

Tillsynsmyndigheten och advokatföreningen ska underrätta den myndighet eller annan aktör som sköter tillsynsuppgifter som motsvarar uppgifterna i denna lag i syfte att bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism som framställt begäran om vägran att inleda samarbete och grunderna för vägran.

Finansinspektionen och regionförvaltningsverket kan använda sekretessbelagd information som de mottagit med stöd av denna lag och som gäller ett kreditinstitut, finansiellt institut eller företag som tillhandahåller finansiella tjänster endast

- 1) under kreditinstitutets och det finansiella institutets eller företagets tillsyn,
- 2) i en rättegång eller i ett administrativt förfarande där ändring eller rättelse söks i ett beslut som fattats av Finansinspektionen eller regionförvaltningsverket,
- 3) i en rättegång som inletts med stöd av lagstiftning som gäller kreditinstitutet och det finansiella institutet eller det företag som tillhandahåller finansiella tjänster.

Tillsynsmyndigheten och advokatföreningen har rätt att lämna ut uppgifter till sådana tillsynsmyndigheter och andra aktörer i utländska stater som sköter tillsynsuppgifter som motsvarar uppgifterna i denna lag i syfte att bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism endast, om dessa omfattas av motsvarande tystnadsplikt som tillsynsmyndigheten och advokatföreningen när det gäller uppgifterna i fråga.

Betänkande EkUB 43/2018 rd

Tillsynsmyndigheten eller advokatföreningen får inte lämna ut sekretessbelagda uppgifter som myndigheten eller advokatföreningen fått av en tillsynsmyndighet eller någon annan aktör som sköter tillsynsuppgifter som motsvarar uppgifterna i denna lag i syfte att bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism i en annan stat eller i samband med en inspektion som utförts i en annan stat, om inte den tillsynsmyndighet eller aktör som gett uppgifterna eller den stat i vilken inspektionen har utförts, någon annan behörig tillsynsmyndighet eller någon annan aktör har gett sitt uttryckliga samtycke till att uppgifterna lämnas ut. Uppgifterna får endast användas för skötsel av de uppgifter som avses i denna lag eller för de ändamål som samtycket getts för.

Vad som föreskrivs ovan i denna paragraf ska också tillämpas på tillsynssamarbetet mellan tillsynsmyndigheter som utövar tillsyn över kreditinstitut och finansiella institut samt företag som tillhandahåller finansiella tjänster och tillsynsmyndigheterna i andra sådana EES-stater och stater utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och andra aktörer som sköter tillsyn över kreditinstitut och finansiella institut samt företag som tillhandahåller finansiella tjänster, inbegripet Europeiska centralbanken när den sköter uppgifter som avses i rådets förordning (EU) nr 1024/2013 om tilldelning av särskilda uppgifter till Europeiska centralbanken i fråga om politiken för tillsyn över kreditinstitut.

Denna lag träder i kraft den 20 . Dess 5 kap. 1 § träder dock i kraft först den 1 juli 2019. Lagens 7 kap. 1 a § tillämpas dock först från den 1 januari 2020.

Denna lag tillämpas på rapporteringsskyldiga som avses i 1 kap. 2 § 1 mom. 8 a, 22 och 24—26 punkten först från den 1 december 2019.

4.

Lag

om ändring av lagen om Finansinspektionen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om Finansinspektionen (878/2008) 5 § 33 punkten, 45 § 1 mom. och 71 § 1 mom. 15 punkten, sådana de lyder, 5 § 33 punkten i lag 1071/2017, 45 §:n 1 mom. i lag 241/2018 och 71 § 1 mom. 15 punkten i lag 402/2018, samt

fogas till 5 §, sådan den lyder i lagarna 752/2012, 902/2012, 254/2013, 170/2014, 198/2015, 520/2016, 737/2016, 855/2016, 1442/2016, 228/2017, 575/2017, 893/2017, 1071/2017 och 241/2018, 1108/2018, (/), (/) och (/), en ny 38 punkt som följer:

Betänkande EkUB 43/2018 rd

5 §

Andra finansmarknadsaktörer

Med *andra finansmarknadsaktörer* avses i denna lag

33) andra personer än tillsynsobjekt som avses i 4 § eller sådana i 32 punkten avsedda registrerade referensvärdesadministratörer som är skyldiga att iaktta referensvärdesförordningen, 38) sådana tillhandahållare av virtuella valutor som avses i lagen om tillhandahållare av virtuella valutor (/).

45 §

Tillämpningsområdet för bestämmelserna om tillsyn över kundskyddet

Finansinspektionen ska övervaka att tillsynsobjekten, förmedlare av konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom, försäkringsförmedlare och tillhandahållare av virtuella valutor iakttar de bestämmelser som är tillämpliga på dem när det gäller marknadsföring och användning av avtalsvillkor och när det gäller förfaranden i kundförhållanden som från kundens synpunkt strider mot god sed eller som annars är otillbörliga. Bestämmelser om tillsynen över efterlevnaden av bestämmelserna om marknadsföring av finansiella instrument finns dessutom i värdepappersmarknadslagen, i lagen om investeringstjänster och i annan lag.

71 §

Rätt och skyldighet att lämna ut information

Utöver vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) har Finansinspektionen utan hinder av sekretessbestämmelserna rätt att lämna ut information till

15) de myndigheter som avses i 7 kap. 1 § 1 mom. i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism och den advokatförening som avses i 2 mom. i samma paragraf samt motsvarande myndigheter eller organ i en EES-stat, när informationen är nödvändig för att förhindra och avslöja penningtvätt och finansiering av terrorism, samt centralen för utredning av penningtvätt för utförandet av dess uppgifter,

Denna lag träder i kraft den 20 .

5.

Lag

om ändring av 1 och 6 § i lagen om Finansinspektionens tillsynsavgift

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om Finansinspektionens tillsynsavgift (879/2008) 1 § 1 mom. 23 punkten och 6 § 1 mom., av dem 1 § 1 mom. 23 punkten sådan den lyder i lag 1076/2017 och 6 § 1 mom. sådan den lyder i lag 242/2018, samt

fogas till 1 § 1 mom., sådant det lyder i lagarna 758/2012, 255/2013, 171/2014, 738/2016, 856/2016, 1443/2016, 359/2017, 576/2017, 984/2017, 1076/2017 och 242/2018, en ny 25 punkt som följer:

1 §

Avgiftsskyldiga

Skyldiga att betala tillsynsavgift till Finansinspektionen är

23) referensvärdesadministratörer som avses i 5 § 32 punkten i lagen om Finansinspektionen, 25) tillhandahållare av virtuella valutor som avses i lagen om tillhandahållare av virtuella valutor (/).

6 §

Grundavgift för övriga avgiftsskyldiga

Grundavgiften i euro för andra avgiftsskyldiga än de som avses i 4 § och de avgiftsskyldiga bestäms som följer:

Betänkande EkUB 43/2018 rd

Avgiftsskyldiga	Grundavgift i euro
värdepapperscentraler enligt lagen om värdepapperscentraler och om clearingverksamhet	278 200
den gamla insättningsgarantifond som avses i lagen om ändring av kreditinstitutslagen (1199/2014)	12 840
säkerhetsfonden enligt kreditinstitutslagen	2 140
juridiska personer som tillhandahåller tjänster som avses i 7, 7 a och 7 b § i lagen om betalningsinstitut	1 070
fysiska personer som tillhandahåller tjänster som avses i 7, 7 a och 7 b § i lagen om betalningsinstitut	214
ersättningsfonden för investerarskydd enligt lagen om investeringstjänster	3 210
enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder registreringskyldiga AIF-förvaltare som inte är auktoriserade som fondbolag	1 070
den som bedriver verksamhet med stöd av ett undantag enligt 10 kap. 2 § 3 mom. i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder	2 140
förvaringsinstitut enligt lagen om placeringsfonder	3 210
förvaringsinstitut enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder	3 210
företag som är förvaringsinstitut enligt lagen om placeringsfonder och lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder	5 350
särskilda förvaringsinstitut enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder	2 140
centralinstitutet för sammanslutningen av inlåningsbanker enligt lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker (599/2010)	6 420
kreditinstituts och försäkringsbolags holdingföretag samt konglomerats holdingsammanslutning enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat (699/2004)	10 700
börsers och värdepapperscentralers holdingföretag	10 700
värdepappersföretags och försäkringsföreningars holdingföretag	1 070

Betänkande EkUB 43/2018 rd

försäkringsmäklare och sidoverksamma försäkringsmäklare enligt lagen om försäkringsdistribution	1 070 och en höjning med 193 euro för varje registrerad försäkringsmäklare som är anställd hos ett försäkringsmäklarföretag eller hos en enskild näringsidkare vid utgången av året före det då tillsynsavgiften bestäms
kontoförvaltare enligt lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet	6 420
centrala motparter enligt lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet	160 500
clearingmedlemmar enligt lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet	12 840
clearingfonder enligt 3 kap. 3 § 4 mom. i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet samt registreringsfonder enligt 6 kap. 9 § i den lagen	2 140
emittenter av aktier som i Finland är föremål för handel på en reglerad marknad enligt lagen om handel med finansiella instrument	16 585 och en höjning med 17 120 euro om det finns en likvid marknad för aktierna enligt artikel 2.17 i EU:s förordning om marknader för finansiella instrument.
finländska bolag vars emitterade aktier på ansökan har tagits upp till handel på en reglerad marknad enligt lagen om handel med finansiella instrument enbart i någon annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet än Finland	13 375
emittenter av aktier som i Finland är föremål för handel på en reglerad marknad enligt lagen om handel med finansiella instrument, när det är fråga om en avgiftsskyldig enligt 4 § i denna lag eller när emittenten inte har hemort i Finland	11 235 och en höjning med och 11 770 euro om det finns en likvid marknad för aktierna enligt artikel 2.17 i EU:s förordning om marknader för finansiella instrument.
emittenter av andra värdepapper än aktier, när värdepapperen i Finland är föremål för handel på en reglerad marknad enligt lagen om handel med finansiella instrument	3 210
finländska bolag vars emitterade värdepapper av annat slag än aktier på ansökan har tagits upp till handel på en reglerad marknad enligt lagen om handel med finansiella instrument enbart i någon annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet än Finland	3 210
emittenter av aktier som på ansökan är föremål för handel i Finland på en multilateral handelsplattform enligt lagen om handel med finansiella instrument	4 280
emittenter av värdepapper av annat slag än aktier som på ansökan är föremål för handel i Finland på en multilateral handelsplattform enligt lagen om handel med finansiella instrument	1 070

Betänkande EkUB 43/2018 rd

finländska kreditförmedlare som är registrerade i enlighet med 6 § i lagen om förmedlare av konsumentkrediter som har samband med bostadsegen- dom, när förmedlarna inte är ombud för någon kreditgivare	1 200
Pensionsskyddscentralen	10 700
trafikskadenämnden och patientskadenämnden	1 070
verksamhetsenheter som avses i 5 § 26 punkten i lagen om Finansinspektionen	19 260
filialer till utländska EES-försäkringsbolag enligt lagen om utländska försäkringsbolag (398/1995)	1 070
sådana utländska EES-tilläggs-pensionsanstalter enligt lagen om pensionsstiftelser och lagen om försäkringskassor som har filial i Finland	1 070
tredjeländers kreditinstituts representationer	1 070
sådana försäkringsförmedlare och sidoverksamma försäkringsförmedlare enligt lagen om försäkrin- gsdistribution som är registrerade i någon annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområ- det än Finland och som har filial i Finland	321
finansiella motparter enligt artikel 2.8 i EMIR- förordningen, icke-finansiella motparter enligt artikel 2.9 och pensionssystem enligt artikel 2.10 i den förordningen, vilkas hemstat är Finland	10 700
utländska kreditförmedlare enligt 2 § 1 mom. 6 punkten i lagen om förmedlare av konsumentkre- diter som har samband med bostadsegen- dom, när förmedlarna har filial i Finland	400
förmedlare av gräsrotsfinansiering enligt lagen om gräsrotsfinansiering	2 140
registrerade ombud enligt lagen om ombud för obligationsinnehavare	2 140
leverantörer av datarapporteringstjänster enligt lagen om handel med finansiella instrument	10 700
referensvärdesadministratörer enligt 5 § 32 punk- ten i lagen om Finansinspektionen	3 000
de som enligt 4 § 2 mom. 13 punkten i lagen om Finansinspektionen utför kontroll av värdepappe- risering	5 000
tillhandahållare av virtuella valutor	2 140

—————

Denna lag träder i kraft den 20 .

6.

Lag

om ändring av ~~3 och 5 §~~ i lagen om centralen för utredning av penningtvätt

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om centralen för utredning av penningtvätt (445/2017) 3 § 3, 6, 8 och 9 mom., 4 § samt 5 § 3 mom. som följer:

3 §

Registret för förhindrande, avslöjande och utredning av penningtvätt och av finansiering av terrorism

I penningtvättsregistret får registreras namnet på den rapporterade och arbetsgivarens identifieringsuppgifter samt följande uppgifter om den rapporterade personen som behövs för syftet med informationssystemet:

- 1) namn,
- 2) födelsedatum, födelsehemkommun och födelsestat,
- 3) personbeteckning,
- 4) uppgifterna i den handling som använts vid identifieringen,
- 5) kön,
- 6) modersmål,
- 7) medborgarskap, nationalitet eller avsaknad av medborgarskap,
- 8) hemstat,
- 9) civilstånd,
- 10) yrke,
- 11) adress och telefonnummer samt annan kontaktinformation,
- 12) uppgift om att personen avlidit eller om dödförklaring av personen,
- 13) klientnummer som en myndighet gett,
- 14) FO-nummer,
- 15) bank- och betalkontouppgifter och uppgifter om bankfack samt kundförhållanden och kundkontouppgifter,
- 16) i fråga om en utländsk person föräldrarnas namn och adress, uppgifterna i resedokument samt övrig behövlig information som gäller inresa och passerande av gräns,

Betänkande EkUB 43/2018 rd

17) fotografi, om det med tanke på behandlingen av ärendet är nödvändigt att registrera ett fotografi.

De registrerade har inte rätt till annan insyn i registret än till uppgifter i anslutning till de frysingsbeslut som avses i 2 § 1 mom. 7 punkten. Dataombudsmannen kan på begäran av en registrerad kontrollera att behandlingen av uppgifterna om den registrerade är lagenlig i enlighet med 29 § i lagen om behandling av personuppgifter i brottmål och vid upprätthållandet av den nationella säkerheten (/). Bestämmelser om de registrerades rättigheter finns dessutom i 4 kap. i lagen om behandling av personuppgifter i brottmål och vid upprätthållandet av den nationella säkerheten.

Logguppgifter och övervakningsuppgifter om databehandling enligt 5 § 4 mom. ska på begäran tillställas dataombudsmannen för påseende. Logguppgifter ska bevaras endast i syfte att säkerställa skyddet för personuppgifter och för att trygga datasäkerheten och rättssäkerheten, och de ska skyddas mot osaklig hantering. Logguppgifter och övervakningsuppgifter ska bevaras i tio år. Bestämmelser om dataombudsmannens rätt att få upplysningar finns dessutom i 47 § i lagen om behandling av personuppgifter i brottmål och vid upprätthållandet av den nationella säkerheten.

Bestämmelser om polisens behandling av personuppgifter finns dessutom i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG, i lagen om behandling av personuppgifter i brottmål och vid upprätthållandet av den nationella säkerheten och i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (761/2003).

4 §

Centralens rätt att få, använda och lämna ut uppgifter

Uppgifterna i penningtvätsregistret får oberoende av sekretessbestämmelserna användas och lämnas ut endast för att förhindra, avslöja och utreda penningtvätt, finansiering av terrorism och det brott genom vilket den egendom eller den vinning har fåtts eller kan fås som är föremål för penningtvätt eller finansiering av terrorism samt för att föra ärendet till undersökning och för att skydda den nationella säkerheten. Centralen för utredning av penningtvätt får lämna ut uppgifter också utan begäran. Dessutom får uppgifter lämnas ut till utrikesministeriet för skötsel av uppgifter enligt 9 § i lagen om frysning av tillgångar i syfte att bekämpa terrorism och till utmätningsmannen för skötsel av uppgifter enligt 14 § i den lagen och uppgifter enligt 2 b § i lagen om uppfyllande av visa förpliktelser som grundar sig på Finlands medlemskap i Förenta Nationerna och Europeiska unionen (659/1967). Uppgifter får lämnas ut också till en behörig tillsynsmyndighet och en advokatförening som avses i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism, om den uppgift som lämnas ut är nödvändig för att den behöriga tillsynsmyndigheten eller advokatföreningen ska kunna utföra de uppgifter som avses i den lagen. Sådant beslut om utlämnande av uppgifter som avses i detta moment fattas av en polisman som hör till befälet och arbetar vid centralen för utredning av penningtvätt. Uppgifter som avses i detta moment får lämnas ut som en datamängd eller i elektronisk form.

Betänkande EkUB 43/2018 rd

5§

Utbyte av information

Centralen för utredning av penningtvätt kan efter en motiverad begäran lämna ut uppgifter som avses i 3 § 2 och 3 mom. till en central för utredning av penningtvätt eller en annan behörig myndighet i en främmande stat för att förhindra, avslöja och utreda penningtvätt, finansiering av terrorism och det brott genom vilket den egendom eller den vinning har fåtts eller kan fås som är föremål för penningtvätt eller finansiering av terrorism samt för att föra ärendet till undersökning. En begäran om utlämnande av uppgifter ska besvaras utan ogrundat dröjsmål. Centralen för utredning av penningtvätt kan sätta begränsningar och ställa villkor för användningen av de uppgifter som lämnas ut. Centralen kan vägra att lämna ut uppgifter om det kan vara till skada för arbetet med att förhindra, avslöja och utreda penningtvätt, finansiering av terrorism eller det brott genom vilket egendom eller vinning har fåtts av penningtvätt eller av finansiering av terrorism, eller om det kan utgöra hinder för att ärendet förs till undersökning, eller av någon annan grundad anledning. Centralen för utredning av penningtvätt kan lämna ut uppgifter till en central för utredning av penningtvätt eller en annan behörig myndighet i en främmande stat också utan begäran, om det behövs för ett ändamål som anges i detta moment.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors 5.3.2019

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Martti Mölsä blå
vice ordförande Harri Jaskari saml
medlem Touko Aalto gröna
medlem Harry Harkimo liik
medlem Petri Honkonen cent
medlem Hannu Hoskonen cent
medlem Laura Huhtasaari saf
medlem Lauri Ihalainen sd
medlem Lea Mäkipää blå
medlem Arto Pirttilahti cent
medlem Hanna Sarkkinen vänst
ersättare Maria Tolppanen sd

Betänkande EkUB 43/2018 rd

Sekreterare var

utskottsråd Teija Miller

Betänkande EkUB 43/2018 rd
Reservation

RESERVATION

Motivering

Det finns en betydande affärsverksamhet i Finland som utnyttjar elektroniska tjänster och vi har därtill en bred teknologisk kompetens (fintech) i finansbranschen. Den nya lagstiftningen har beretts ur ett finansregleringsperspektiv, vilket är viktigt, men i propositionen beaktas inte på ett balanserat sätt omvärlden för näringslivet i denna bransch och vilka möjligheter den har i framtiden. I propositionen har man inte beaktat näringsverksamheten i tillräcklig utsträckning trots att statsförvaltningen samtidigt gör stora satsningar på bland annat program för artificiell intelligens och andra digitaliseringsprojekt.

Teknologibranschen är stadd i snabb utveckling och startupföretag med en internationell profil söker sig till ställen där lagstiftningen och näringslivets villkor är gynnsamma. Om Finland vid det nationella genomförandet av det femte penningtvättsdirektivet (EU) 2018/843 till direktivets minimikrav fogar onödiga nationella bestämmelser, blir den sannolika följderna att branschens företag inte etablerar sig i Finland utan i länder där direktivet satts i kraft med hänsyn till företagsverksamhetens villkor och konkurrenskraft.

Sannfinländarna föreslår att lagstiftningen om virtuella valutor i proposition 167/2018 rd bereds på nytt i finansministeriet i synnerhet med tanke på näringslivets förutsättningar och att man samtidigt gör en genomgång av den legislativa miljön i jämförelseländer såsom Litauen med sikte på att i jämförelse med dem skapa en för branschens företagsverksamhet tydlig och konkurrenskraftig lagstiftning i Finland.

Förslag

Jag föreslår

att riksdagen godkänner lagförslagen enligt betänkandet och att lagförslag 2 förkastas.

Helsingfors 5.3.2019

Laura Huhtasaari saf